

13 ГРУДНЯ, НА АНДРІЯ

2

МІЖ КОРОЛЬОВИМ І МАСКОМ

4

ШЛЯХИ СЛАВИ

6

ЗУСТРІЧ У РЕЙСОВОМУ АВТОБУСІ

9

№7 (33)

15 грудня 2020 р.

Чотири дні ожеледиці стали справжнім випробуванням для людей не лише на фізичну, а й на емоційну, психічну витривалість. Мабуть, не легшим було це випробування і для нової команди управлінців Малинської ОТГ...

Екстремальні погодні умови, які ми переживаємо не вперше, чомусь із року в рік стають все більше непосильними для міських комунальних і дорожніх служб. Ця тенденція вражає, м'яко кажучи.

Слизький старт для репутації нової влади

Та чи так все прозоро і однозначно в розумінні ожеледиці по-малинськи? «Шановна місцева владо, ви взагалі плануєте посипати цей лід на другорядних вулицях?», — обурюється пані.

«Люди навіть до криниці по воду не можуть вийти...», — сердиться інша.

Гадаєте, це у Малині? Ні! Черняхів має ті ж проблеми. Недалекі сусіди висловлюються: «Пан Малашевич (той самий!) написав, що незважаючи на вихідний, місцева влада працює...» над усуненням наслідків ожеледиці на дорозі. Проте земляки Малашевича у відповідь йому зауважують, що не бачать тієї праці.

Ідучи вранці у неділю вулицею Горького вже у нашому рідному Малині, раділа, що такі периферійні вулиці посипали. Проте, як вбачається, не скрізь. Навпаки, намаювалася слизька проблема в середмісті.

(Закінчення на стор.4)

Богдан Єщенко: «Маю сильну мотивацію, вагому підтримку і рік випробного терміну»

Нові обличчя у новому часі є надією на те, що Україна відбувається. Таким обличчям даєш аванс довіри, ту випробну стартувану дистанцію, де нові персонажі можуть взяти розгін, упізнати свою місію і стати очікуваною Україною. Тією, якої ми прагнули у 1991 році, ще не знаючи достеменно, чого прагнемо. Рухалися більше інтуїтивно, а не логічно.

Тим паче, що дехто із нових у далекому 1991 ще і не народився.

Очікування, збентеження, віра і тривога. Це почування, з якими дивишся в очі і серце новій генерації. А думки свої вона викладає доволі адекватно, зрозуміло і змістовно.

Одним із представників української надії є наймолодший староста в Малинській ОТГ. Знайомтеся — Богдан Єщенко, староста Гранітного.

— Богдане, так несподівано раптом дізнатися, що ви тепер призначені старостою селища. Наш тижневик обіцяв інтерв'ю з вами як із автором логотипу з трепетною квіточкою льону, яку ви люб'язно з партнером Олександром Миколайчуком подарували тижневику «Форпост». Отже ми планували розмову в іншому ключі — про бренди, наприклад. Наразі тема змінилася. Хоча, можливо, і ні? Адже є певна закономірність у тому, що саме ви, активіст, потрапили на посаду старости Гранітного. Чули і ми про вас як про громадського активіста...

— Так. Це були окремі проекти, акції, коли вдавалося нашій ініціативній групі зібрати довкола себе 15-20 однодумців, щоб втілити задуми у своєму селищі. Це були так звані толоки...

— ...і про них чули у соціальних мережах, читали у місцевій пресі.

— Ми прагнули не потрапляння в поле уваги ЗМІ. А хотіли підтримки земляків. Якщо згадати ініціативу з декомунізацією пам'ятника Леніну у Гранітному... Ідея виникла ще у 2014. Проте чимало людей у селищі були проти повалення скульптури Леніна. І хоча Леніна у гранітному скинули раніше, ніж загалом по Україні, мої висновки після спостережень цих процесів декомунізації відтоді

доволі помірковані. Все варто було робити більш цивілізовано, не так травматично і радикально. Бо акценти зміщуються, спотворюється сенс кращих намірів. І вже у березні того ж 2014 року ми прийшли до порожнього постаменту, де раніше стояв Ленін, з іншою метою. Довкола було стільки сміття! Ми просто прибрали. Потім наші толоки на певний час взяли паузу. Навчання, інші клопоти. Однак наміри не забули...

— «Гранітні серця» проїнялися благоустроєм території? А тепер вам доведеться робити це на посаді старости. Різницю у повноваженнях, можливостях, мотиваціях відчуваєте?

— Закономірно. Одна справа — присвятити шматок вільного часу речам, які, здається, недопрацювали і недодивилися чиновники, служби. Тому кидаєшся з усім натхненням і енергією рятувати ситуацію. Чого б то не стосувалося. Буцім, чиновникам не до того. Думаєш, от у них такий адмінресурс, права тощо, то чому ж там і там не зробили те і те... Проте інша справа — виявляти активність щодня. Треба вміти оцінити ситуацію і можливості її покращення з обох позицій: і громади, і керівника.

— То яка ж оцінка можливостей старости проти можливостей громадського активіста?

— Про це можна говорити більш конкретно у січні. Коли остаточно будуть ліквідовані сільські ради, стануть повноцінними старостинські округи. А сьогодні я, озираючись на досвід громадських ініціатив, скажу, що були суто психологічні фактори, які не дозволяли повноцінно співпрацювати з органами місцевого самоврядування. Селищною радою, наприклад. Ми не йшли в селищну раду. Чому? Боялися почути відмову. Та і нас особливо не потребували, не шукали, не бачили в нас потенціалу. І ця відсутність комунікації, діалогу пригнічувала, замість пробуджувати нові зерна ініціативи. Тому нині, коли став старостою, сподіваюся надолужити і підтримувати комунікації з активістами.

— Можливо, ваше призначення на посаду є свідченням того, що хтось так само почув ініціативу, потенціал активіста і вирішив задіяти їх на користь громади? Як ви опинилися на посаді?

— Для мене було несподіванкою отримати пропозицію. Хоча і відбувалися розмови на цю тему до виборів, задовго до переемоги Олександра Ситайла, однак ніхто не міг тоді з певністю сказати, якими будуть результати виборів.

— Отже від розмов перейшли до конкретних кроків. Є ейфорія чи здивування?

— Одне лише: хвилювання, адже, врахуйте, я — наймолодший староста серед призначених у Малинській ОТГ. Чи справлюся, чи не завищили мої можливості?

— То скільки ж вам років?

— Поки ми розмовляємо, ще 24.

— А коли вийде газета з інтерв'ю, то буде 25? Отже у вас за плечима усього, мабуть, університет? І все поки?

— Розумію здивування. Чи по праву я займаю таку посаду з таким мінімальним досвідом? І сам міркував над цим. Проте якщо хтось робить ставку на мене, вірить і очікує гарної роботи, то не виправдати довіру було б легковажно. Тим паче, що віднині є той адмінресурс, якого так не вистачало для втілення ідей і намірів у громадській роботі.

— А ще?

— Ще — позитив і довіра з боку багатьох земляків.

(Продовження на стор.3)

ПРИМАТ СВОБОДИ ТА ГІДНОСТІ

Тринадцяте грудня — важливий день в моєму житті. На Андрія у 1909 році на Слобожанщині народився мій батько, теж Андрій. Крім нього, у діда Василя і баби Олі було ще одинадцять братів і сестер. Давно це було...

Тринадцяте грудня — важливий день для України. В цей день у 2011 році виникла ініціатива «Перше грудня».

Перше грудня — чи не найважливіший день для України, бо у 1991 році народилася нова Україна, в межах і в умовах, які ніхто передбачити не міг. У цей день народ прийняв рішення: Україні незалежній, вільній бути.

Це рішення визнав світ. Ми і досі є, і далі будемо.

Коли народжується дитина і не знає де її батьки, вона стає спокуючою і здобиччою для хижаків. Ласим шматком. Багато хто і досі вважає, що кількість ракет робить нас сильними, і ми, позбавившись, як стверджують, третього в світі за потенціалом ядерного арсеналу, прирекли себе.

Та згодом стало зрозуміло, що сила не в кількості ракет. Слабка та нація, яка обманює себе, яка обкрадає себе, яка втратила гідність і відповідальність.

Повернімося на 9 років назад. 2011 рік був роком ювілейним. Святкували, згідно з указом Президента, 450 років Переспонницького Євангелія. Слід зазначити, що сьогодні важко знайти підлітка, який чітко міг пояснити сенс і значення ПЕ. Батьки, вчителі, політики і досі цього не усвідомили. Прапор, герб, булава, Конституція — тут більш менш зрозуміло. А чому саме ПЕ? Хотілося б почути версії від читачів. Але повертаючись у 2011 рік, зазначимо, що наша розділена церква, можливо, перший і останній раз об'єдналася заради звернення до нації, і відбулося це саме першого грудня, у двадцятий рік незалежності, на піку становлення незалежності, якщо хтось пам'ятає про сорок років подорожі пустелею, в ювілей книги, на якій присягають президенти.

Ось цей текст «Звернення традиційних Українських Церков з нагоди двадцятиліття референдуму на підтвердження Акту проголошення незалежності України:

Сказав Господь: «Шукайте ж спершу Царства Божого і правди Його, а все це додасться вам» (Мт. 6, 33)

Дорогі у Христі брати і сестри!

Двадцять років тому наш народ підтвердив свій вибір — жити у самостійній, незалежній державі. Перед нами відкрилися великі можливості, а разом з тим з'явилася і велика надія, що нарешті, після століть поневолення і розділень, наша держава духовно й матеріально розквітне. Відтоді минуло два десятиліття, позначених і здобутками, які маємо цінувати, і гіркими розчаруваннями, через які, однак, не слід впадати у відчай. Усім зрозуміло, що українське суспільство не може зупинитися на досягнутому. Тим більше, що виросло нове покоління українців, не обтяжених вадами радянського минулого. Хочеться, щоб вони жили краще, та свої перші кроки у самостійному житті робили в суспільстві з правдивими й міцними підвалинами.

Нині є принагідний час, аби спитати власне сумління та один одного — в чому причина наших тривалих негараздів та як налагодити гідне життя суспільства?

Бог дав нашому народу все необхідне — родючі землі, бажання і вміння працювати, мирну вдачу, державну незалежність та багато іншого. Найголовніше ж — Бог дарував кожній людині

особисту свободу, здатності розуму й віри, щоб ми могли пізнавати Його благу волю, любити і творити добро.

Але чи використовуємо ми ці Божі дари як належить?

Людина — насамперед духовна істота. Її зовнішні успіхи чи поразки є наслідком доброго чи хибного духовного життя. Це є справедливим і для всього суспільства. Тому не будемо шукати винних іззовні — головна причина негараздів прихована в нас самих, у духовній кризі, яка роз'їдає наше суспільство.

За десятиліття панування безбожництва серед багатьох укорінилася думка, що перше місце у житті належить матеріальним речам. Для таких людей багатство і можливості, які воно дає, стали ідеалом і сенсом життя. Але матеріальне багатство при духовній убогості завжди породжує в людині гедонізм (гонитву за насолодами) та егоїзм (самолюбство), які призводять до корупції, тобто руйнування, у всіх сферах життя: державній, політичній, суспільній та особистій.

З року в рік багато хто переконує народ, що подолати негаразди та досягти справжнього загального блага можна лише тоді, коли успішно працюватиме економічна структура держави. Але першоджерело суспільних негараздів — не матеріальна, а духовна убогість! Тому справді подолати різного роду кризи ми зможемо лише шляхом зміни суспільних і особистих пріоритетів, коли на перше місце стане не тимчасове, матеріальне, а вічне, духовне — те, що залишається цінним навіть після смерті.

Згадаймо слова Євангелія: «Глядіть, остерігайтеся користоловства, бо життя людини не залежить від багатства її маєтку» (Лк. 12, 15). Без духовного фундаменту будь-які реформи та зміни залишаться безплідним замкненим колом, у якому суспільство блукає вже не один рік. Здорову ж державну спільноту зможемо побудувати лише на основі традиційних для нашого народу духовних засад, утвердження яких зміцнить і матеріальний добробут — але аж ніяк не навпаки!

Такими засадами є: 1. Поставити на перше місце в житті Бога і Його правду: «Країний для мене Закон уст Твоїх, ніж тисячі золота й срібла» (Пс. 119, 72). 2. Пам'ятай, що кожна людина є образ Божий, Господнє творіння і Його улюблена дитина: «Сам Цей Дух свідчить разом із духом нашим, що ми діти Божі. А коли діти, то й спадкоємці, спадкоємці ж Божі, а співспадкоємці Христові...» (Рим. 8, 16 - 17). 3. Те, що шануємо і цінуємо в собі та для себе, переносимо на всіх інших людей, — таких же Божих дітей, як і ми: «Як хочете, щоб робили вам люди, так і ви робіть їм» (Лк. 6, 31).

Дорогі у Христі брати і сестри! Ми закликаємо всіх людей доброї волі — незалежно від релігійної, національної, політичної приналежності — засвідчити соборність, розкрити духовний потенціал, даний Богом нашому народу, та утвердити в суспільстві принципи любові, справедливості й взаємодопомоги. Єднання суспільства навколо цих духовних ідеалів, громадська самоорганізація та взаємна підтримка — найкращий захист в умовах політичних та економічних криз.

Особливо ж ми звертаємо свій заклик до тих, хто має авторитет і повагу людей, мудрість та життєвий досвід: об'єднаймо свої зусилля для служіння українському народу! Разом ми зможемо сформувати активну і плідну громадську позицію щодо визначних питань суспільного життя. Переконані, що лише у вільному діалозі нам

може відкритися живе мислення, яке спонукатиме кожного до особистої відповідальності за ближнього, за свою громаду та свою країну — мислення, сповнене правди, здатне звершити духовне оновлення суспільного життя. Того, хто прагне досягнути кращого, попереду чекає велика праця, духовний подвиг. Ми віримо, що Дух любові й мудрості в людських серцях переможе оману й неправду. Ми також закликаємо молитися про кожного, хто береться за добру справу духовного оновлення. І нехай Всемогутній Господь, у Трійці Святій Єдиний, благословляє й допомагає нам усім чинити свій особистий подвиг на цьому шляху!

Звернення опрацьоване представниками Української Православної Церкви, Української Православної Церкви Київського Патріархату та Української Греко-Католицької Церкви і оприлюднене у присутності Глав і представників цих Церков на зустрічі 1 грудня 2011 року.

Знайшлися ті, хто почув, «хто мав авторитет і повагу людей, мудрість та життєвий досвід», а почувши зробив. Євген Сверстюк, Любомир Гузар, Мирослав Попович, Богдан Гаврилишин разом з іншими у відповідь на звернення Церкви створили ініціативу «Перше грудня» і «об'єднали свої зусилля для служіння українському народові».

Цих чотирьох немає вже з нами. Вони пішли у інший світ. Але чому? Тому, що той хто іде залишає по собі спадок. Цей спадок і є наша сила, наша зброя, наш ресурс. Тому що ці троє уособлюють собою саме ту силу, яку ми не віддамо під будь-який меморандум, а саме — гідність, правду совість і честь. У першому зверненні мудрих авторитетів є такі слова: «Ми об'єдналися самі й закликаємо об'єднуватись інших довкола таких принципів: Примат свободи та людської гідності. Людина є вільною особистістю, а не придатком державної машини і фінансового капіталу.

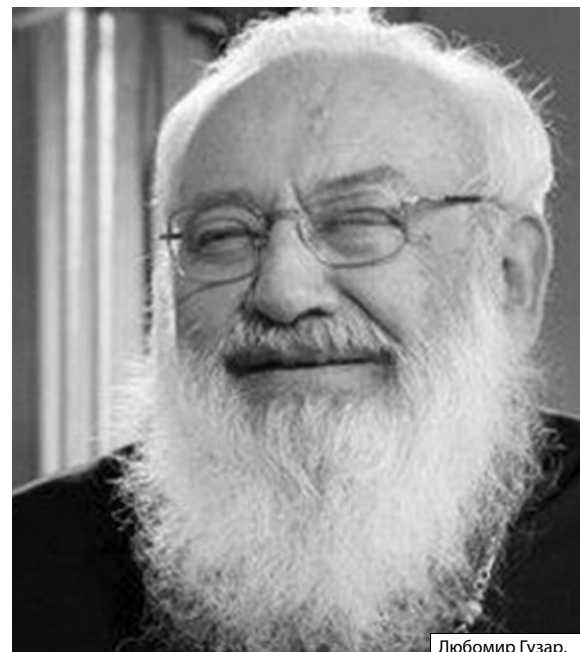
Верховенство права та справедливий суд. Рівність перед правосуддям — замість вибіркового застосування закону, що заперечує сам принцип правосуддя та перетворює його на інструмент авторитарної примхи. Добродійство та взаємодопомога в суспільстві — замість патерналістських і авторитарних тенденцій державної політики; солідарність із людьми в потребі. Партнерство та кооперація у сфері національного господарства — замість олігархічного монополізму, чесна конкуренція — замість хижацького взаємознищення і спожицького світосприйняття. Взаємна відповідальність влади й суспільства за вибір належних і пропорційних засобів для захисту своїх інтересів. Добрі суспільні справи робляться лише добрими способами.

Спроможність до самоорганізації у вирішенні та обстоюванні соціально-політичних питань — замість політичного маніпулювання або схильності до зневіри. Особиста посвята і жертвність, особливо політиків, заради суспільного блага — замість спекулятивної політики роз'єднань та ворожнечі. Будь-які суспільні зміни вимагають посилення політичної моралі та культури, особистого прикладу».

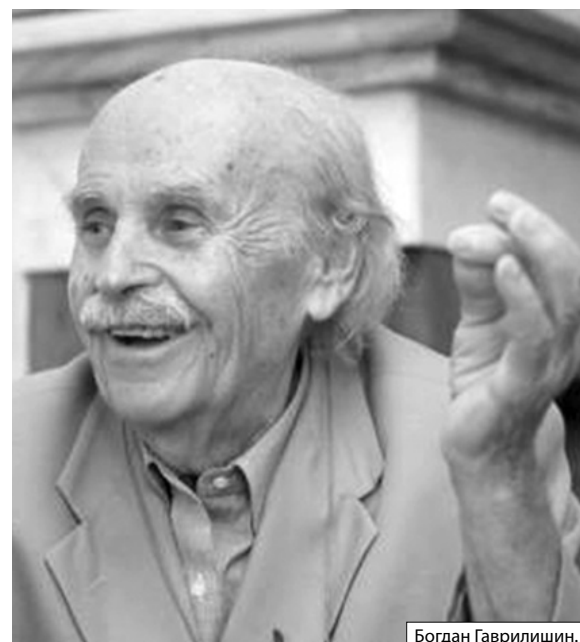
Отже, чи сьогодні є той «принагідний час, аби спитати власне сумління та один одного — в чому причина наших тривалих негараздів та як налагодити гідне життя суспільства?»

Спадок є — нащадки хто?

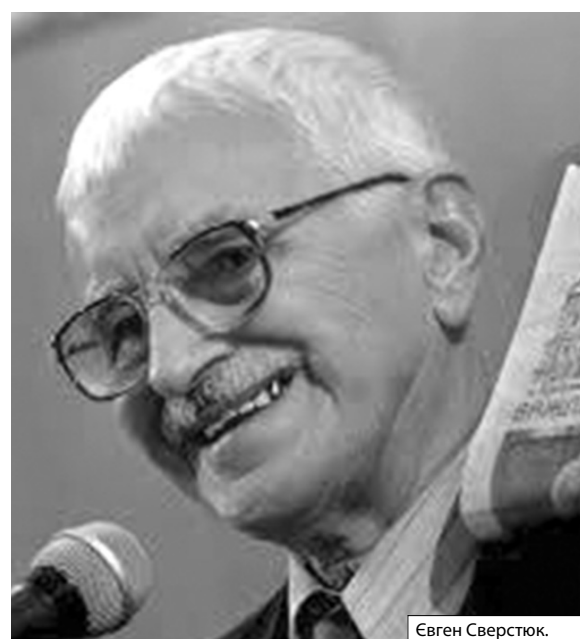
Андрій ВИШКІЛ.

Любомир Гузар.

Богдан Гаврилишин.

Євген Сверстюк.

Мирослав Попович.

Богдан Єщенко: «Маю сильну мотивацію, вагому підтримку і рік випробного терміну»

(Закінчення. Почток на стор.1)

— А протилежні настрої громади селища?

— Є і недовіра чи здивування щодо мого призначення. І це закономірно. Проте всі ці фактори і є сильною мотивацією: розібратися, максимально ефективно використати час і можливості посади. Не з позицій порівняння. Позбутися стереотипів, якими оцінював роботу посадовців. Максимально ефективно стартувати.

— То у вас нова команда?

— Знаєте, я не став відмовлятися від допомоги досвідчених і грамотних чиновників. От порозганяти всіх — просто, а чи правильно? Натомість залишитися у середовищі однодумців, молодих, як сам, позбавлених досвіду, фаховості, вміння вирішувати важливі питання побуту громади? Ні. Я пішов іншим шляхом. Принаймні, потребу допомоги зрілих. Тому не можу обійтися без діловода Олени Валеріївни Масалкової, наприклад.

— Отже на озброєння береться не лише енергія та ініціативність, а й мудрість, прагнення до балансу? А чи отримували настанови від вищого керівництва? Чи прозвучав якийсь месидж з вуст нового очільника ОТГ до призначених старостів? Що від вас чекають у Малині?

— Якщо коротко і узагальнено: від нас чекають максимально віддачі для розвитку громади. Якщо ми себе так проявимо, то нам теж будуть максимально допомагати, сприяти. І на допомогу я дійсно розраховую. І від керівництва, і від громади. Що може староста сам? Без центру, без активу селища? Далеко не все. Тому потрібно акумулювати актив, донести до нього свої цілі і прагнення, працювати злагоджено з тими, з ким жив і живеш поруч.

— Вважаєте, маєте для цього потугу?

— Принаймні маю розуміння речей. Що це вже не громадсь-

ка робота, не просто хобі, а вищого рівня відповідальність. Це не просто заняття, в результаті якого ти приносиш задоволення собі і певному близькому колу. Нова діяльність розрахована на інші зусилля. Не для себе насамперед. А для людей усієї громади. Навіть для тих, хто не підтримує тебе і твої ініціативи. Проте мушиш робити добре для всіх без винятку. Недарма складається присяга народу. Гранітне — це і є народ. Бо він — не абстрактне пафосне поняття. А цілком конкретні люди, з яким варто вчитися домовлятися, співпрацювати.

— Селище дороге вашому серцю?

— Звичайно. Я тут народився і виріс. Закінчив 9 класів школи. Тут все для мене своє.

— Ви увесь час залишалися у селищі до моменту призначення на посаду?

— Ні. Навчався у Немішаєвському агротехнічному коледжі на електротехніка. Потім вивчився в Національному університеті біоресурсів і природокористування України на педагога вищої школи...

— То ви можете викладати у вишій?

— Так. Знаєте, а сьогодні саме рік, як я отримав диплом.

— Символічний збіг. Можливо, якісь певні віхи пов'язані з груднем?

— Схоже на те. Ось скоро мені виповниться 25.

— І свята скоро. Настрій відповідний?

— Відносно. Чарівність новорічно-різдвяних свят зникла разом із щедрим зимовим снігом. Дійсно, просто хочеться більше снігу.

— Однак не може бути, щоб ці свята не мали світлих вражень. Принаймні, у дитинстві.

— Безумовно. Згадалося, що грудень і в підлітковому віці посилав мені випробування. У сьомому класі мені довелося грати роль Діда Мороза. І хоча вже тоді світо-

глядно я пов'язував себе із Святим Миколаєм, хотів і хочу, щоб врешті розчинився штучно створений у СРСР образ Діда Мороза, проте саме доручення, роль були для мене екзаменом на відповідальність. А вже до мене грали дядьки. По-друге, не лише мати сміливість зіграти, а ще й якісно це зробити. Вдалося чи ні, проте три роки поспіль був шкільним Дідом Морозом. І дуже теплий момент був пов'язаний із цією роллю. Шкільне свято збіглося із моїм днем народження. І раптом вчителі оголосили про це у святковому залі і привітали мене усім товариством. Це дуже розчулило.

— А зараз селище готується до зимових свят?

— Готується. І Гранітне завжди вдячне за новорічну ялинку і організацію святкової атмосфери Пинязевичському кар'єру, місцевим підприємцям, Миколі Олександровичу Онопрієнку, зокрема. Це їхня заслуга, що у нас щороку гарна ялинка і свято.

— Хочеться запитати про не-святкові речі. Вам доведеться із своїм світоглядом шукати компромісу із земляками різних поколінь. Досі згадую той негативний настрій, з яким знімальна група передачі «Польова кухня» покинула Гранітне...

— Так, і сама передача вийшла дещо упередженою щодо селища. Буцім тут усі зганьбилися, всі вагні... Непроста тема. Легко вирвати слова мешканців із контексту, події із низки подій. Збоку все виглядає інакше. А насправді є шлях вирішення питання вшанування пам'яті усіх без винятку героїв, які полягли за нас на сході у цій війні з Росією. І загиблих, і живих.

— Бачите, як саме можна примирити всіх у якийсь конкретний спосіб?

— Є ідея. Хоча ще рано про щось говорити, бо від ідеї до реалізації — шлях непростий. Це міг би бути сквер на честь наших героїв, куди, приходячи відпочити, земляки могли б вшанувати

хлопців своєю присутністю. Робити все без конфронтації. Щоб не вийшло так, як з лєнінопадом, у нас у селищі зокрема. А селищна рада теж могла мудро випередити події і лєнінопаду, і історії з перейменування вулиці, щоб не виникло протистояння, вирішити все цивілізовано. А вже яка роль самоврядування? Вміло модерувати процеси, діалог суспільства в межах населеного пункту. Є лідери громадського активу. Вони уособлюють інтереси гранітненців. Хто має їх почути? І головне — як швидко й ефективно?

— І які пропозиції в цьому напрямку?

— Дійсно, це поки пропозиції. Але доноситиму їх до громади. Уявіть, що у селищі мимо селищної ради щодня проходить людина. Вона носить у серці певну ідею, зрілу і корисну для громади думку, проєкт. Однак не заходить до селищної ради з цими думками або через зневіру, недовіру, скепсис, або через нерозуміння способу донести власні ідеї від виникнення до остаточної реалізації. Тому украї необхідно створити такий собі хаб, де могли б збиратися наші люди для обговорення важливих речей — що б то не було: прочитана книжка чи ініціатива. У такому хабі, позбавленому офіціозу, з дружньою творчою атмосферою кожен матиме можливість не перед керівником у кабінеті, а в колі друзів за чашкою кави починати втілювати те, що зробить кращим і його життя, і життя селища. Бо хто ж не хоче, щоб у Гранітному стало краще? Кому ж не хочеться будувати нове і давати йому імена героїв?

— Проте варто, щоб це не виглядало просто як клуб для балачок.

— Авжеж. Тому прагну до створення громадської ради, на яку виноситимуться думки, ідеї. Тим паче, офіційний штат скорочується. І це навіть добре. Бо є причина відходити від не завжди

добрих стереотипів діяльності чиновників. Будемо рухатися шляхом пошуку грантів, залучення коштів... Принаймні, робота старости, призначення місцевого самоврядування — не саме по собі перебування у тих кабінетах, що ще наскрізь дихають радянщиною...

— Ви — молодий, тому для вас дуже разюча така різниця. Проте бути молодим — не є недоліком. Щось символічне є в тому, що на Малиниці маємо такого молодого старосту. Як приклад, як нова тенденція. Хай і ризиковано, та корисно. Будете опиратися в роботі на молодих, юних, як сам?

— Як і в громадській роботі. А ще мрію про розвиток скаутського руху у нас. Заснувати свій «Пласт», пропонувати і популяризувати цей рух у районі. І для розвитку ініціативності, громадської відповідальності змалечку, і для підсилення патріотичних настроїв.

— Вас підтримує родина, дружина?

— Так. Ми віднедавна живемо окремо від батьків, самостійно. Але і батьки, і дружина з розумінням ставляться до мого життєвого вибору.

— Дружина працює у Гранітному?

— Ще поки навчається. Майбутній лікар.

— У вас обох цікаві перспективи.

— У мене принаймні попереду випробний термін — рік. Якщо справлюся і виправдаю очікування керівництва, громади, тих, хто мене порекомендував, то можна буде говорити про більш предметні речі й більшу перспективу...

— Отже за рік можна знову зустрітися для інтерв'ю?

— Приїздить краще до Гранітного, розповім про селище, покажу, чим ми живемо, познайомлю з людьми. Люди у нас гарні.

Розмову вела
Ірина КРИМСЬКА.

Агов, патріоти й активісти!

Департамент культури, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації оголошує конкурс програм (проєктів, заходів) національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надаватиметься фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету в 2021 році **Конкурсні пропозиції приймаються щоденно з 10:00 до 16:00 у друкованому варіанті з понеділка по п'ятницю до 25 грудня 2020 року (включно) за адресою: м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25, каб. 59 (4 поверх), тел. (0412) 47-22-00, електронна пошта: zhtdms2@ukr.net.**

Перелік пріоритетних завдань, на реалізацію яких повинні спрямовуватися проєкти національно-патріотичного виховання, що подаються для участі у Конкурсі для отримання фінансової підтримки за рахунок коштів обласного бюджету у 2021 році:

— формування національно-культурної ідентичності та національно-патріотичного світогляду;

— формування громадянської свідомості, активної державницької позиції та почуття власної гідності серед молоді;

— збереження та популяризація національної духовно-культурної спадщини;

— військово-патріотичне виховання. Участь у конкурсі можуть взяти інститути громадянського суспільства (громадські об'єднання та їхні відокремлені підрозділи зі статусом юридичної особи, творчі спілки), які мають досвід діяльності у сфері національно-патріотичного виховання та мають намір реалізувати проєкт на території Житомирської області, є юридичними особами та зареєстровані в установленому порядку не пізніше ніж за шість місяців до оголошення конкурсу.

Інститут громадянського суспільства може подавати на конкурс кілька конкурсних пропозицій.

Конкурсні пропозиції, які подаються інститутами громадянського суспільства для участі у конкурсі, мають бути складені державною мовою та містити:

1) заяву про участь у конкурсі за формою, що додається;

2) опис програми (проєкту, заходу) та кошторис витрат для її реалізації за формою, що додається;

3) інформацію про діяльність інституту громадянського суспільства, зокрема щодо досвіду виконання (реалізації) програм (проєктів, заходів) протягом останніх 2 років за рахунок бюджетних коштів та інших джерел фінансування, джерела фінансування інституту громадянського суспільства, його матеріально-технічну базу та кадрове забезпечення за формою, що додається;

4) копію довідки про державну реєстрацію громадської організації;

5) копію Статуту/Положення про організацію.

УВАГА! На кожному аркуші копій документів керівником інституту громадянського суспільства здійснюється відповідний запис «Копія вірна», вказується дата подання документів, ПІБ та власний підпис.

Програми (проєкти, заходи), що подаються для участі у конкурсі, мають бути розраховані не більше ніж на один бюджетний рік.

Конкурсні пропозиції подаються у друкованій та електронній формі.

У разі визнання проєкту переможцем конкурсу кошторис витрат має бути доопрацьований інститутом громадянського суспільства з урахуванням діючих на момент затвердження положення про захід, норм та нормативів, цін та тарифів, а також з дотриманням принципу економного витрачання бюджетних коштів та максимальної ефективності їхнього використання.

Коштом обласного бюджету фінансуються лише заходи програми (проєкту).

Фінансова підтримка не передбачає фінансування капітальних видатків, а також виплату заробітної плати та гононарів.

Граничний обсяг фінансування за рахунок бюджетних коштів однієї програми (проєкту, заходу) — 50 тис. грн.

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься у конкурсній пропозиції, покладається на учасника конкурсу.

Подана конкурсна пропозиція не повертається учасникові конкурсу.

(Заявку можна зробити на сайті Житомирської ОДА).

Малин, вулиця невідомого Корольова

У Малині є топонімічна комісія, яка опікується питаннями перейменування вулиць. Зрозуміло, що не завжди всередині комісії вдається досягти консенсусу, тим більше рішення комісії, як правило, викликають у містян широкий спектр рефлексій — від щирої підтримки до обурення і повного неприйняття.

Останніх кілька років я живу на вулиці Корольова.

Але спочатку про Маклая... Свого часу стикнувся з фактом, що скрізь по мережі Миклухо-Маклая називають російським ученим. З вікна редакції газети, в яку пишу ці нотатки, видно Маклая, і я чомусь впевнений, що Маклай — суто український вчений, а не російський. Я є вмотивованим щодо того, щоб повернути собі і світу правду.

Це стосується і Корольова. Вулиця є, а про людину майже ніхто з сусідів, містян, учнів нічого не знає. Чомусь саме російський блогер зняв ролик про Колиму, де міститься розповідь і про Корольова.

Проте багато хто чув про Маска, Ілона Маска. Він народився у 1971-му і в наступному році йому буде 50. Маск з'явився на світ і виріс у Південно-Африканській Республіці, це там, де президентом був Нельсон Мандела. Свій перший комп'ютер Ілон купив у віці десяти років і самостійно навчився на ньому програмувати.

С.П. Корольов.

Коли йому було дванадцять, за 500 доларів продав свою першу програму — гру під назвою Blastar. Сімнадцятирічний Ілон виїхав до Канади, а в 1992-му переїхав до США.

І от сьогодні ми всі стали свідками, Falcon Heavy — найпотужніша ракета на Землі, яку можна використовувати багато разів, і це крок на шляху до створення ракети для подорожей на Марс. Спорткар, який був у космосі, є власним авто Маска, це Tesla Roadster. Стереосистему в автівці запрограмували, щоб грала на повторі пісню Space Oddity Девіда Боуї, поки вона невідомо скільки років буде подорожувати в космосі. Вірніше, поки не

I. Маск.

сяде акумулятор. «Це нерозумно і весело, але дурні і веселі речі — важливі», — упевнений Маск.

Повертаючись до Корольова, слід зазначити, що СРСР став називатися космічною державою саме завдяки йому, бо саме під керівництвом Корольова вперше в світі був запущений космічний супутник і відправлений у космос перший космонавт Гагарін.

Радянська влада, комуністи системно знищували українців, і на прикладі Маска ми мусимо зрозуміти, до чого нам треба прагнути і чого свідомо позбутися. Бо ми і сьогодні маємо серед нас ці тридцять п'ять відсотків, які стенають за радянським минулим.

Корольов не став Маском тих днів. Страшна машина радянських репресій не минула головного авіаконструктора СРСР Сергія Павловича Корольова.

Він народився у 1906 році в Житомирі і був безпідставно засуджений, кинутий на вірну смерть у табори, але дивом залишився живим. Близько року інженера тримали в Бутирці, а влітку 1939-го відправили на пароплаві «Ягода» на Колиму. У 33 роки.

Там Сергій Павлович майже пів року займався відмиванням золота з породи. Після цього жаху він все життя не міг дивитися на золото.

Мати Сергія Павловича, Марія Миколаївна, домоглася від депутатів Верховної Ради льотчиків Гризодубової і Громова написати листи на захист Корольова. Справу взяли на перегляд. Корольова засудили на 8 років, чотири з яких він провів у спец'язницях при секретних заводах, де займався розробкою передової авіації.

Урятувало вченого те, що Сталіну потрібно було виграти війну. Роки ув'язнення остаточно підірвали здоров'я конструктора. Під час допитів йому зламали щелепу і один з шийних хребців. На Колимі він перехворів на цингу і втрапив майже всі зуби. Останні роки Корольов відчував сильні болі через саркому, яка і стала причиною його смерті...

Ілон Маск пожертвував мільйон доларів на кампанію садіння дерев TeamTrees, започатковану популярним ютубером Mr Beast. У відповідь на допис у Twitter, зроблений Mr Beast, Маск написав: «Звучить круто. Де висадять дерева та які саме?». Після роз'яснення деталей Маск відповів: «Гаразд, схоже на правду, жертвою на один мільйон дерев».

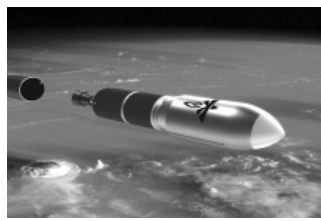
У зв'язку з цим Маск змінив назву свого профілю у Twitter на «Teeelon», а деякі користувачі зазначили у коментарях, що мовою іврит ім'я Маска «Elon» означає дуб...

Радянська влада рубала українську еліту так само, як сьогодні українці знищують власні ліси. Хтось мусить зупинити це, так само, як ворога, який і досі мріє знищити Україну.

Війни закінчують не перемір'ям, а перемогою. Отже перемогти ворога можна тільки правдою. Хтось має змусити власників будинка поміняти Павліка Морозова на Володимира Стуса. Слово «російський» біля статусу вчєний змінити на «український» у представленні світові Маклая. А щодо Корольова, то відтепер він назавжди залишиться в історії як український Маск, який у молодості так схожим був на зухвало-го сучасника в освєнній космосу і передових технологій.

Назарій ПОЛЩУК.

Компанія українського бізнесмена виграла тендер NASA на запуск супутників

Firefly Black отримала контракт на найбільшу суму в порівнянні з двома іншими переможцями тендеру

Компанія українського бізнесмена Максима Полякова Firefly Black виграла тендер NASA на запуск малих супутників, повідомив офіційний сайт NASA.

Техаська компанія, яка перебуває у власності бізнесмена українського походження Максима Полякова, стала одним із переможців тендера американської космічної агенції на запуск у космос невеликих супутників. Обсяг контракту склав 9,8 мільйона доларів. Для порівняння, інші компанії-переможці тендеру — Astra Space і Relativity Space з Каліфорнії — отримали контракти на 3,3 мільйона доларів кожна.

У NASA зазначили, що невеликі супутники SmallSats відіграють дедалі важливішу роль у освоєнні, демонстрації техноло-

гій, наукових дослідженнях та освітніх програмах.

Що відомо про Максима Полякова?

Максим Поляков народився 30 червня 1977 року в Запоріжжі в родині інженерів місцевої філії підприємства «Хартрон». Воно розробляє, випускає та експлуатує автоматичні системи управління ракетно-космічною технікою. З дитинства хотів бути ракетником, однак, за порадою матері, пішов вчитися на гінеколога, але за спеціальністю не працював.

У 2001 році заснував IT-компанію, яка, за його ж словами, була першою в Україні, що працювала для закордонних клієнтів.

У 2003 році виїхав до Единбурга (Шотландія), де заснував компанію, розвивав, а потім продавав їх значно дорожче.

У 2012 році Поляков заснував у Кремнієвій долині інвестиційний фонд Noosphere Ventures. У 2017 році він через Noosphere Ventures за 75 мільйонів доларів купив американський космічний стартап Firefly Space Systems інженера Тома Маркусика, який до цього працював у Virgin Galactic, Blue Origin і SpaceX.

Володимир ПИРІГ.
zaxid.net

(Закінчення. Почток на стор.1)

Малинчанка Ірина Заброцька пише в соцмережі: «Хочу подякувати нашому меру та комунальникам за те, що вже четвертий день при такій ожеледиці тротуари по Винниченка ні разу не посипалися. Нехай кажуть, що ця вулиця належить до юрисдикції облавтодору, нехай траса належить, але тротуари — це територія міста...» і продовжує: «...біля ЦДЮТ із труби вода стікає прямо під ноги, а там ходять діти...».

Тобто вода замерзає у лід, стає небезпечно слизько.

І такі тривожні повідомлення надходять у віртуальний спосіб від мешканців Малина з різних мікрорайонів. (Хоч такий стихійний прийом громадян відбувається у міськраді на час карантинних обмежень. Проте дивно, чому карантин мусить впливати на розклад прийому — відвідування можливе онлайн, телефоном, будь-як, якщо вже не тет-а-тет у кабінеті на Соборній. Ми країна у смартфоні чи ні? Потім, після карантину, стільки справ накопичиться, що мало не покажеться! Не до прийому буде! І відсутність прийому, гадаю, порушує права містян).

Хтось підказує: «За чотири дні можна зробити і вручну...». Усунути слизоту тобто.

Можливо.

Он у Іванкові так і зробили. Містом котилася тачка поперед працівника кому-

Слизький старт для репутації нової влади

нальної служби, а інший розсипав суміш на лід. Однак і ці намагання піддавалися нищівній критиці і насмішкам.

Виявилось, що проблеми міст області (й Україні!) у всіх спільні. Техніку хтось покрав або знищив, коментують компетентні і не дуже містяни. Не буду згадувати Малин. Он у Корці (Звягельщина) Максим Михасик пише: «Колись же була машина-посипалка. Куди поділася?».

Дорікають відсутністю потрібної кількості техніки і в Малині.

Далі малинець Віталій Матусевич зауважує: «20 років тому таких проблем не було, не дай Боже, дорога не посипана чи не почищена, винуватець на килимі і без посади».

І ось голос здорового глузду (Таміла Ничипоренко): «Нарікати бажаючих багато, а от самому подбати про безпеку біля свого обійстя? Просто посипати сіллю біля двору!».

Саме це я і збиралася зробити! Взяла пачку солі і потрусилася нею алейку у дворі та перед хвірткою. І вже не вперше.

Звичайно, картина дупопаду і статистика травм не були б такими драматичними, якби кожен перед ворітьми і хвірткою потрусив пісочком чи сіллю. Ми хочемо, щоб комунальники

все передбачили, запаслися, вчасно виводили техніку на боротьбу з погодним лихом. Все правильно. Але з року в рік вони недозапасуються і недопередбачають. Як бути?

Особливо влучно потрапляють «постріли» нарікань у репутацію нового очільника ОТГ із рогатки нагадувань йому про ще не заслужені «премії-надбавки». Що тут скажеш? Буцім, за що вони усі там гроші отримують... Ну ця ж сама нудотна пісня про величину кишені чиновників і посадовців. Наче після цих нарікань хтось із них розчепирить ту кишеню і преміальними посипле ожеледицю...

Одні містяни списують непосипану слизоту на малий термін перебування на посаді Олександра Ситайіла, інші — на попередників (Шостак стоїть у списку першим), ще інші — на хронічне і дуже загострене невміння керівників усіх без винятку давати раду кризовим ситуаціям.

Ожеледиця — не найкритичніша із них. Вона така типова для зими. Бо на вулиці ж зима? Чи ні? Та ж сама зима, яка уміє несподівано вискочити, мов Пилип із конопель, коли її найменше чекаєш. Бо саме у грудні її найменше чекаєш.

А такі, як зараз кліматичні зміни, то зиму вже взагалі не чекають! А вона бере і при-

ходить. Як не сама, то ожеледицю посилає.

Отож у всьому винна зима. Це вона, підступна, повела слизьким шляхом і нового мера, і старі комунальні, й дорожні служби. Водить і водить кругами. Аж голова обертом!

Отак у цьому очманінні ніхто і не здатний дати раду ожеледиці. Хіба сама розтане. Думаю, так і буде. І ви читатимете цей текст, коли відляжуть лід і злість, капатиме вам за комір при температурних плюсах. Бо нащо нам мінуси і сніг?

Сніг теж падає, як... сніг на голову. Без попередження. Що йому посади і техніка, якої не вистачає? Почнуться знову нарікання на нечищені дороги, кучугури в найнеподіваніших місцях...

Але у цьому доволі поблажливого настрої і атмосфері відсутності відповіді на запитання «то хто ж таки крайній?» все ж хочу запитати (хоча і не знаю кого): то чого ж мало посипали, посипали не скрізь і не оперативно? Га? Що? Не чую! Чекайте, підійду ближче, бо не чую відповіді! Дочекайтеся, бо слизько...

Отак іду підтюпцем і міркую: слизькою дорогою зайдемо недалеко або й буксуватимемо на місці. Разом із новою командою. Чи ні?

Христина ГАРАЩУК.

Володимир Петренко: «Ліви, корнці, ірландці... Чи українці теж у цій низці?»

ЕСЕЙ

В українському суспільстві вже довгі роки дискутується питання щодо державної мови. У зв'язку з цим виникає цікаве питання щодо співвідношення національної самосвідомості та мови. Щодо нього існує дві протилежні позиції. Частина вважає, що нація і мова — це взаємоповнюючі поняття, оскільки мова, якою розмовляє людина, є основним засобом формування її самосвідомості. Представники іншої точки зору, що мова не є визначальним фактором формування національної самосвідомості, наводячи, до прикладу, країни Північної та Південної Америки, національна приналежність яких формувалася на основі мови країн-колонізаторів — англійської, іспанської, португальської, французької; деякі європейські країни, такі, як Австрія, Ліхтенштейн, більша частина Швейцарії, які розмовляють німецькою, Ірландія, переважна більшість населення якої використовує для спілкування англійську мову; румунів і молдован, які, фактично, комунікують однією мовою. А також наводять приклад російськомовних українців, які є лояльними до України та воюють на Сході проти російського агресора (навіть з'явилася партія «Російськомовних українських націоналістів»).

В Україні питання мови є доволі дражливе і неодноразово викликало бурхливі дискусії і суперечки. У даному есе я намагатимуся обґрунтувати свою позицію щодо цього питання.

ЛІВИ? НІ НЕ ЧУЛИ

Останнім часом, у мене викликають зацікавлення мови і народи, яким загрожує повне зникнення, та нації, які втратили свою мову, але намагаються її відродити. Думаю, зараз мало-кому відомо, що в Латвії проживає такий народ, як ліви. Перші згадки про лівів з'являються ще в XII столітті. У XX столітті через війни, репресії, асимілятивну політику, яка проводилася в Радянському Союзі, більшість лівів утратила свою національну приналежність. Почала занепадати і лівська мова.

Однак, із здобуттям Латвією незалежності у 90-х роках розпочалися спроби відновлення національної культури та мови лівів. Проте на той час лівську мову знали всього кілька людей. Остання з них, для якої лівська мова була першою, померла 2013-му у віці 102 років. За останніми даними, лівською мовою володіють близько 40 чоловік. Всі вони є виключно двомовними, а лівська для них є другою мовою. Існує лише одна школа, де лівська вивчається факультативно, та одне інтернет-видання, де поряд з латвійською й англійською публікуються матеріали і лівською мовою. Вона не використовується

і в діловодстві, ні як мова державного (скоріш за все, навіть і побутового) спілкування.

ХТО ВІДРОДЖУЄ КОРНСЬКУ МОВУ?

Тепер перенесемося на кілька тисяч кілометрів на захід, у графство Корнуелс, що є частиною Великої Британії. Там проживає етнічна група (за визначенням Вікіпедії) корнців, які подібно до лівів, намагаються відродити свою мову. Корнська мова була поширена на півострові Корнуелс. Належить вона до кельтських мов. У свій час нею спілкувалося кілька десятків тисяч чоловік. Однак, у зв'язку з асиміляторською політикою Англії, кількість її носіїв почало скорочуватися, й поступово вона була витіснена англійською мовою. Останні її носії померли ще в XIX столітті. На початку XX століття розпочався процес відродження корнської мови. Однак, незважаючи на зусилля ентузіастів та підтримку Британського уряду, корнську, за різними підрахунками, в усьому світі знають близько 3500 чоловік, що складає 0,1 відсотка населення Корнуелса. Близько 500 чоловік, в основному ентузіастів по відродженню мови, намагаються спілкуватися нею. Кілька сімей використовують її у спілкуванні та вихованні дітей. У публічному просторі вона майже відсутня.

ЯК УБИВАЛИ ІРЛАНДІЮ

На прикладах лівської та корнської мов бачимо, що незважаючи на всі зусилля ентузіастів, перетворити фактично мертві мови на мову повсякденного спілкування надзвичайно важко. Думаю, найкращим прикладом, який ілюструє вищенаведену тезу є Ірландія. У часи Середньовіччя Ірландія була однією з найосвіченіших країн Європи, а ірландська мова, на відміну від більшості тогочасних європейських мов, активно використовувалася в усіх сферах життя.

Однак із завоюванням Ірландії Англією, яке повністю завершилося в середині XVII століття, ірландська поступово втрачала свої позиції. Відразу після завоювання розпочалися репресії проти освіченого прошарку — феодалів, бардів, духовенства — які були носіями літературної ірландської мови. Багато з них переселилося до Англії та в інші країни і втратили зв'язок зі своєю культурою. Це призвело до того, що вже у XVIII столітті ірландська еліта перейшла на англійську мову.

Ірландська залишилася мовою неграмотних селян та довгі роки асоціювалася з убогством і неосвіченістю. Якщо ще на початку XVIII століття більшість населення розмовляла ірландською, то на початку XIX її знало близько 40 відсотків, а на початку XX — лише кілька відсотків населення. Історія ірландської мови — ще

і яскравий приклад деградації мови. З мови літератури, філософії, юриспруденції вона перетворилася на значно збіднілу мову найбідніших верств населення.

А МАРКС МАВ РАЦІЮ!

Але не дивлячись на значне зменшення чисельності носіїв мови, більшість ірландців не втратила своєї самоідентифікації. За влучним спостереженням Карла Маркса, чим більше ірландці забували свою мову, тим більше вони ставали національно свідомими. Ірландське національне відродження, яке розпочалося наприкінці XIX століття, ставило за мету відродження в тому числі й ірландської мови, яка на той час уже перебувала на межі зникнення.

Треба сказати, що більшість діячів національного відродження не знала ірландської. У зв'язку з цим парадоксально звучать слова поета, одного із засновників Ірландського Ренесансу Вільяма Батлера Єйтса: «Моя рідна мова ірландська, але, на жаль, я її не знаю».

Після проголошення незалежності країни ірландська поряд з англійською стала державною мовою ірландської республіки. Відтоді вона обов'язкова для вивчення в школах, має використовуватись в державних установах; всі офіційні документи, дорожні знаки мають дублюватися ірландською. Сьогодні ірландською видаються книги, періодична преса, існують ірландськомовний канал та радіостанції.

НАПІВВІДРОДЖЕНА-НАПІВУТРАЧЕНА

Однак, незважаючи на, без перебільшення, радикальні заходи щодо відродження гельської мови, результати все ж доволі скромні. З майже чотириімільйонної Ірландії основним засобом комунікації вона є приблизно для двох відсотків населення, які здебільшого проживають у так званих гелтахтах — регіонах, в основному — на заході країни, де ще зберігається жива ірландська.

За останніми опитуваннями, її вважають для себе рідною 11 відсотків жителів. Улюбленим шкільним предметом ірландська мова є для трьох відсотків школярів. Для того, аби перекоонатися у цьому, рекомендую переглянути фільм «No Béarla» (також рекомендую статтю «Ірландська мова: мертва чи ще дихає?»). Журналіст Манхан Маган, мандруючи Ірландією, намагається розмовляти лише ірландською мовою. У фільмі бачимо, що більшість жителів його навіть не розуміють.

Однак, не дивлячись на це, переважна більшість ірландців позитивно сприймають ірландську мову. З приводу гельської мови цікаво висловився в одному інтерв'ю ірландський поет, лауреат Нобелівської премії з літератури, Шеймас Гіні: «Ірланд-

ський народ майже повністю англомовний уже двісті років. У повсякденному житті й літературних шедеврах англійська мова в Ірландії зазнає ірландського впливу. Ірландську мову вже не можна відновити як мову культури, однак вона присутня як цінність всередині культури, як засіб художнього вираження, як гарантія та знак нашої несхожості. Ірландська мова не буде відроджена, але й не буде втрачена. Я впевнений, що вона завжди займатиме вузьку нішу, але допоки існуватиме поезія, доти існуватиме й ірландська мова, і вона ніколи не втратить свого значення».

ПРО МОВУ Й ІДЕНТИЧНІСТЬ

Приклад цих мов яскраво виявляє моє ставлення до питання впливу мови на формування національної свідомості. На прикладі корнців, лівів та ірландців бачимо — не дивлячись на марні спроби цих народів реанімувати свої мови, все ж вони ставали важливим фактором їхнього національного та культурного відродження. Приклад цих міноритарних мов показує, що народ, який втрачає мову, далеко не завжди втрачає національну ідентичність.

У моєму місті проживає багато поляків. Більшість з них вже не знає польської мови, або вивчили її у зрілому віці. Водночас, більша їхня частина не перестала вважати себе поляками.

Помічаю цікаву тенденцію: патріотизм/непатріотизм мого оточення (та й, очевидно, не лише мого) визначається не їхньою мовою спілкування. Основним ідентифікатором є, в першу чергу, їхнє ставлення до української мови та культури. Я зустрічав багато російськомовних українців, які через ряд причин не спілкуються українською, але є прихильниками української мови як єдиної державної та підтримують квоти на українськомовну музику на радіо.

Тому у питанні «мова — національна свідомість» я займаю «середнню» позицію. Не можу погодитися з тим, що мова взагалі ніяк не впливає на національну свідомість народу. Та, як бачимо, і не завжди лише мова визначає його національну ідентичність. Розумію, що, можливо, подібна думка знайде не надто багато прихильників. До того ж, це лише моє суб'єктивне бачення, і я можу помилятися.

Однак, думаю, приклад лівів, корнців та ірландців добре показує, до чого призводить асимілятивна колонізаторська політика імперських держав та відмова народу від власної мови. На їхньому прикладі ми бачимо, як забута чи майже повністю забута мова стає каталізатором національного відродження та виступає «як гарантія та знак несхожості».

Суд Одеси скасував регіональний статус російської мови

Під час розгляду позову суд керувався рішенням КСУ від 28 лютого 2018 року, яким закон «Про засади державної мовної політики» було визнано неконституційним.

Одеський окружний адміністративний суд (ООАС) у четвер, 3 грудня, визнав протиправним та нечинним рішення Одеської обласної ради про визначення в Одеській області російської мови як регіональної. Таким чином суд задовольнив позов першого заступника прокурора Одеської області.

У повідомленні зазначається, що саме на підставі вищезгаданого закону Одеська облрада 15 серпня 2012 року ухвалила рішення про надання російській мові статусу регіональної в Одеській області.

Пресслужба суду зазначає, що, виходячи з вищевикладених обставин, суд дійшов висновку, що позов про визнання протиправним та нечинним рішення Одеської обласної ради про встановлення в Одеській області російської мови як регіональної підлягає задоволенню.

Як повідомлялося, в листопаді уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень звернувся до новообраних депутатів місцевих рад щодо необхідності скасувати рішення про функціонування регіональних мов.

За його словами, попри те, що закон «Про засади державної мовної політики» визнано неконституційним ще в лютому 2018 року, рішення окремих обласних, міських, сільських і селищних рад Дніпропетровщини, Закарпаття, Запоріжжя, Луганщини, Миколаївщини, Одещини, Херсонщини і Буковини досі не скасовані. Омбудсмен нагадав, що згідно з частиною 7 статті 1 закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», який набув чинності 16 липня 2019 року, статус української мови як єдиної державної передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

У 2021 році відкриється Книга родини Косачів

08 грудня на території Літературно-меморіального музею Лесі Українки у Новограді-Волинському відкрито символічний знак про те, що на цьому місці буде встановлено архітектурно-меморіальну композицію — літературно-мистецьку книгу родини Косачів, присвячену 150-й річниці з дня народження Лесі Українки.

Ініціатором встановлення та автором майбутнього пам'ятника стала Світлана Леях-Бегутова — митець-винахідник з Нетішина, лауреат премії ім. Лесі Українки Житомирського обласного відділення УФК.

За словами автора пам'ятника, книга матиме два розділи: історичне минуле та вшанування пам'яті родини Косачів. Буде зображена сім'я Косачів: батьки — Петро Антонович, Ольга Петрівна та троє дітей, які народилися у Новограді-Волинському — Михайло, Лариса та Ольга. Історична довідка про сім'ю Косачів звягельського періоду життя та їхню діяльність.

Особлива увага приділена будинку Окружків, де 13 лютого (за старим стилем) 1871 року народилася видатна поетеса. Будуть викарбувані роки заснування літературно-меморіального музею Лесі Українки у Новограді-Волинському, зображений портрет видатної поетеси, присвята до ювілейної дати.

У меморіальній частині музею, де народилися Леся Українка, планується до кінця року завершити ремонтні роботи.

Зазначені заходи проводяться в рамках підготовки до відзначення 150-ї річниці з дня народження Лесі Українки, яке святкуватиметься у 2021 році.

Кару несуть і виконавці зла, і ті, що з ними погоджуються

Нещасні громадяни слухаються свого нерозумного правителя (царя Гамора), який втягує весь народ до нерозкаяності так, що у гриві стають винні всі, бо виконавець і той, хто з ним погоджується, — їх обох карають тією самою карою, як написано (Рим. 1:32): «Вони знають присуд Божий, що ті, хто чинить таке, варті смерті, а проте не тільки самі чинять, але й хвалять тих, хто робить таке».

Злодії і скупники краденого, нападники і наводчики — всі потрапляють під одну й ту саму кару. Царі стають нерозумними і грішать проти Бога і людей. Та й не журяться вони через свій гріх, а залишаються самовдоволеними, наче зробили щось добре. Вони не думають, що їх обманули, а вважають, що це вони перехитрили... А далі йде жахлива кара.

Мартін ЛЮТЕР.

«Шляхи слави», або нарис про війну, надію і людяність

Стрічка є екранізацією роману Хамфрі Кобба про ганебну подію у французькій армії часів Першої світової війни. Двоє тупих воєначальників заради своєї слави наказують солдатам атакувати неприступну позицію. Полк відмовляється, його звинувачують у боягузтві, а трьох солдатів віддають під трибунал.

1915 рік. Початок весни. Західний фронт. Французькі війська не в змозі прорвати оборону німців. Два тижні атак — і жодного результату. Позиції німців захищені кулеметами і колючим дротом. Але генерал Жероен Ревейяк 10 березня наказав 21-й роті 336-го піхотного полку відбити за будь-яку ціну зайняті німцями позиції.

Солдати були змучені фізично низкою попередніх невдалих наступів і деморалізовані спогляданням тіл своїх полеглих товаришів, які кілька днів лежали на нейтральній землі непохованими. Саме тому ніхто не поспішав покинути свої окопи. Тоді генерал Ревейяк наказав дивізійній артилерії обстріляти позиції 21-ої роти, щоб змусити солдатів покинути укриття. Полковник Рауль Берубе відмовився виконувати цей наказ. У результаті штурм німецьких позицій так і не відбувся.

Генерал не збирався так просто це залишити. За його розпорядженням командир роти підготував список з 24 осіб, яким належало постати перед військовим трибуналом. Суд відбувся 16 березня. 18 солдатів отримали відстрочку покарання, ще двоє були помилувані.

Смертний вирок прозвучав тільки для чотирьох капралів: Луї Жирара, Люсьєна Льоша, Луї Лефулона і Теофіля Мопи. На наступний ранок вони були розстріляні в присутності однополчан.

Вдова Теофіля Мопи і сестра Люсьєна Льоша розгорнули бурхливу діяльність заради повернення доброго імені розстріляних. У 1934 році суд виніс рішення, що страчених солдатів узагалі не можна було притягувати до кримінальної відповідальності.

Їхні сім'ї отримали по символічному франку в якості компенсації і право на виплату пенсій. Справа чотирьох капралів надихнула письменника Хамфрі Кобба на написання роману «Шляхи слави» (1935), за яким у 1957 році Стенлі Кубрик зняв однойменний фільм.

Стенлі Кубрик прочитав роман Гамфрі Кобба «Шляхи слави» у чотирнадцять років, і описані події настільки вразили його й запам'яталися, що через чотирнадцять років режисер зняв за мотивами твору стрічку.

На головну роль Кубрик запросив Кірка Дугласа, відомого нам як Чемпіона, Спартака і батька Майкла Дугласа.

Кірк Дуглас, а насправді Ізя Данієлович, був єдиним хлопчиком, якого разом із шістьма дівчатками виховували батьки Гершель Данієлович і Брайна Данієлович, що емігрували в США з Гомеля. Згодом вони змінили

прізвище і стали Херрі і Бертою Демські (Demsky).

У 1945 році він виступав на Бродвеї, спочатку під своїм справжнім іменем Ізя Демські (Izzy Demsky). До Голлівуду допомогла перебратися його однокласниця Лорен Беколл.

Кірк народився у грудні, трішки більше ніж сто років тому. А пішов від нас у цьому році. Одна з його найкращих стрічок «Туз у рукаві» присвячена журналістам.

Під час Другої світової війни Ізя служив на флоті.

До слова...

Вже на цій, іншій війні, автор відомого роману «Очима клоуна», Генріх Бель, який воював у Франції, писав у останньому листі дружині: «Уже вісім днів, як я знову на фронті; у мене все в порядку, тільки сплю мало, але зате ми добре живемо. Годують непогано і, крім того, час від часу дають по парі яєць, а через день — повний казанок молока. До сих пір у всій роті жодного убитого і навіть пораненого. Так що тут, як бачиш, дуже спокійно; іноді, правда, буває сильний обстріл важкою артилерією і гранатометами...

Долає божевільна втома. Доводиться денно і ноцно, з невеликими перервами, стояти на варті, по пів дня, а то і цілий день стирчати на даху сараю, ведучи спостереження за американцями...

На жаль, я не можу тепер щодня читати молитви. У хліві мені вдалося все-таки знайти затишний куточок біля корів, і я молився.

Одного разу вночі, коли ми спали, народилося теля, дуже тихо, без шуму, так що ми навіть не помітили. Тільки рано вранці, коли господаря прийшла доїти корів, ми побачили новонародженого, ще мокрого, незграбного, неймовірно боязкого гарненького малюка, якого мирно вилизувала розчулена матуся.

Вночі ми спали в проході між стіною і яслами, і корови частенько виїдали сіно і соломку з-під наших голів, це безпечно, але досить-таки неприємно. Я швидко подружився з коровами і, лежачи на землі, подовгу дивився, як вони їли сіно, а потім пережовували жуйку. Більш приємних тварин, крім коней, мені не доводилося зустрічати...».

Світова прем'єра відбулася у 1957 році. Кубріку ще не було тридцяти. Після прем'єри стрічку очікувала важка доля: її заборонили в кількох країнах Європи, оскільки та «викривляла враження про французів у Другій світовій». Тобто Стенлі показав їх із найгіршого боку. У Швейцарії колишні офіцери навіть виходили на публічний страйк проти фільму, а французькі глядачі змогли побачити «Шляхи слави» на екрані аж у 1975 році.

Стенлі Кубрик народився 26 липня 1928 року в Бронксі, Нью-Йорк, у родині євреїв-вихідців із Австрії та Румунії, Жака Кубрика і його дружини Гертруди Первелер. У дитинстві захоплювався фотографією і багато вільного часу віддавав музиці — мріяв стати джазовим виконавцем.

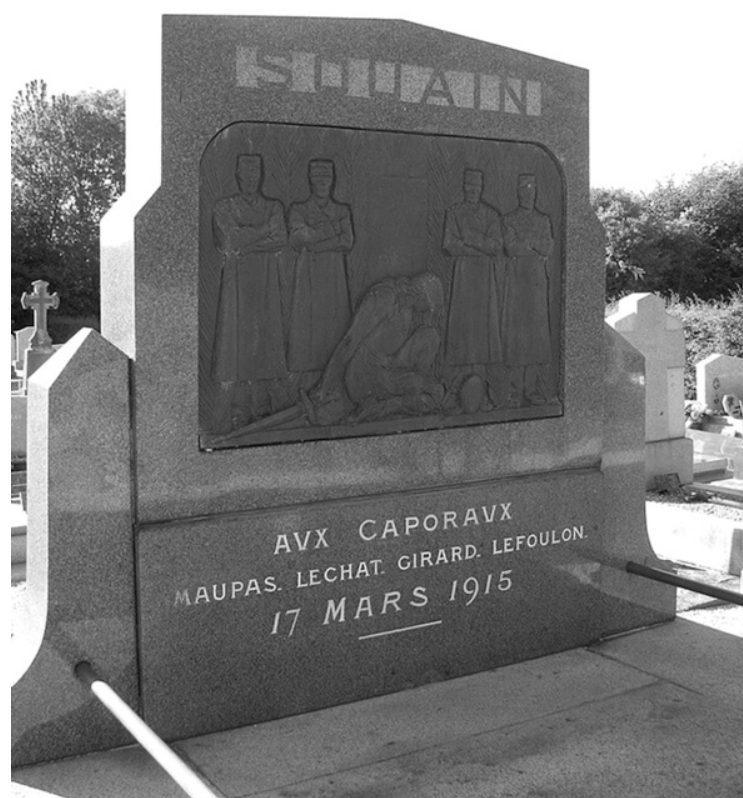
Першу фотокамеру батько подарував Стенлі, коли йому виповнилося 13 років. А в сімнадцять Кубрик став наймолодшим фотографом в історії журналу Look.

У 1945-му майбутнього режисера взяли в штат американського соціально-політичного видання, де особливу увагу приділяли фотографії. Він пропрацював у журналі п'ять років — до 1950 року — і зняв за цей час понад 15 тисяч кадрів. Всі вони зберігаються в архіві Музею Нью-Йорка.

Британський історик кіно Джеймс Фенуїк з'ясував, що режисер хотів перенести в 1959 році на великий екран роман Бориса Пастернака «Доктор Живаго». Над проектом він працював разом з актором Кірком Дугласом і звернувся до російського письменника з пропозицією про придбання прав: «Наш останній фільм «Шляхи слави» взяв нагороду як найкраща картина року в Бельгії, Бразилії та Фінляндії, тепер ми хотіли б купити права на екранізацію «Доктора Живаго».

За роки роботи в кіно Кубрик зняв фільми за творами Вільяма Теккерея, Володимира Набокова, Стівена Кінга, Ентоні Берджеса, Артура Кларка, Хамфрі Кобба, Пітера Джорджа, Гаса Хасфорда, Артура Шніцлера. Але більше про це якось іншим разом

Матвій МАЛИНБУД.

Віктор
ВАСИЛЬЧУК

Ліквідувати не можна врятувати. Хто знає, де поставити кому совісті?

Культура... Величний історик, письменник і громадський діяч Іван Огієнко свого часу писав: «У який бік не поглянемо, скрізь побачимо, як оригінально, своєрідно складав свою культуру народ український. Скрізь, на всьому поклав цей народ свою ознаку, ознаку багаті культури й яскравої талановитості». І одним із наріжних каменів, без сумніву, була, є і буде література.

Будь-яку бібліотеку по праву можна назвати книжковим островом, культурною скарбницею, де зберігаються справді великі цінності — книги. Але по-різному сьогодні ставляться до цього різні чиновники. Натомість у плані так званого «реформування» суспільства почалися «бібліотечно-ліквідаційні процеси». Не оминуло це й нашого району.

На жаль, про те, що «закривають» Центральну районну бібліотеку імені нашого славного земляка, поета-пісняря Миколи Сингаївського, довідався з фейсбуку... Зателефонував голові Коростенської райдержадміністрації Юрію Тарасюку, який повідав, що справді, згідно із постановою Верховної Ради України № 807-XI від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» та рішенням РДА №208 від 2 листопада цього року, «припиняється шляхом ліквідації» діяльність згаданої бібліотеки. Але до честі керівника, він також звернувся з проханням подумати, що можна зробити в плані збереження «хоча б невеликого колективу та книжкового фонду», і запевнив, що жоден працівник не постраждає від цього вимушеного кроку.

Проаналізувавши ситуацію, дійшов висновку, що така проблема спіткала бібліотеку через подвійне підпорядкування. Адже засновником її є районна держадміністрація, а власником майна і книжкового фонду — районна рада. І ця ліквідація, з точки зору права, здається й правильна, але ж...

Пригадую, скільки зусиль пішло на те, щоб присвоїти бібліотеці ім'я знаменитого земляка, спільно з художником Володимиром Козиренком та підприємцем Петром Лук'яненком встановити меморіальну дошку поету та знаній пісні (до речі, вони стільки років протрималися в безбалансовому стані), тощо...

А куди подіти унікальний музейний куточок, де зберігаються рукописи та документи Миколи Федоровича? Долею цих документів уже переймається і племінник поета Сергій, який довгі роки підтримує зв'язок з книгозбірнею (із 70-річною історією та гарними культурними традиціями, тут бували і за-

лишили свої книги Василь Юхимович, Петро Осадчук, Євген Дудар, Василь Довжик і багато інших відомих письменників), і передав сюди немало раритетних документів. Хто ж ми тоді, коли не можемо зберегти пам'ять про вірного й талановитого сина дrevлянської землі, автора невмирущої пісні «Чорнобривців насіяла мати», яка звучить в усіх куточках земної кулі?

Ось що написала у фейсбуці Надія Ошатюк: «Можна оптимізувати, ліквідувати все, що працює півстоліття, спираючись на купу законів, що один одному суперечать. А як із совістю? Бібліотека імені Миколи Сингаївського зобов'язана працювати в пам'ять про нього!».

Наступного дня я зателефонував до голови Коростенської об'єднаної територіальної громади Володимира Москаленка і розповів про все, що тут написано. Вислухавши мене, Володимир Васильович запевнив, що ця ситуація не залишиться поза його увагою. Отож, якщо не помиляюся, на щастя, в місті з'явиться ще одна філія бібліотеки... імені Миколи Сингаївського. Якщо так, то й невеличкий музей, сподіваюся, невдовзі розростеться до справжнього і поповниться новими експонатами та документами, що розповідатимуть про життя і творчість нашого знаменитого земляка (а унікальні меморіальні дошки з чорного габро візьмуться на баланс установи).

Книга року-2020 оголосила переможців

BBC News Україна оголосила переможців премії Книга року BBC-2020, яку проводять у партнерстві з Культурною програмою Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Книгою року BBC-2020 став роман Сергія Сергійовича Saigon «Юпак» (видавництво «Білка»).

У номінації Дитяча книга року BBC-2020 перемогла книга «Мед і Пащет — фантастичні вітрогони» Уляни Чуби (видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»).

А премію у номінації Книга року BBC-Есеїстика-2020 здобула збірка есеїв Оксани Забужко «Планета Полин» (видавництво «Комора»).

Переможець у кожній номінації отримає винагороду 1000 фунтів стерлінгів у гривневому еквіваленті.

Після того як посол Великої Британії в Україні Мелінда Сімонс оголосила переможця, редакторка BBC News Україна та член журі Марта Шокало сказала:

«Роман «Юпак» Сергія Сергійовича Сайгона — це не лише особистий успіх молодого автора, але й важлива подія для українського суспільства. Ця книга промовляє від імені цілого покоління україн-

ців, чий голос починає нарешті лунає в літературі. Покоління, яке дорослішало на зламі епох і яке зрештою стало визначним для України у найважчий момент її сучасної історії».

Оголошуючи Дитячу книгу року BBC «Мед і пащет — фантастичні вітрогони», керівний директор ЄБРР з питань комунікацій Джонатан Чарльз зазначив: «Сьогодні переможцем стала така історія, які нам подобаються найбільше: історія, яка буде цікава всій родині. Діти знайдуть у ній захопливу пригоду. А батьки — сатиричний погляд на такі важливі проблеми, як цифрова ізоляція, забруднення довкілля та корупція».

Говорячи про збірку есеїв Оксани Забужко «Планета Полин», радниця з питань культури ЄБРР та член журі Світлана Пиркало назвала авторку знаковою для України та української літератури:

«Її збірка нарисів збурює цілу низку емоцій: мрійливість, сум, співчуття і насамперед естетичне задоволення. Есеї, написані десять років тому, співзвучні міркуванням сьогодення. А найновіші її тексти дають читачу унікальну можливість бути присутніми

при написанні історії, того, що «увійде до хрестоматій».

Директор Європейського регіону Всесвітньої служби BBC Саймон Вілсон, який оголошував переможницю у цій номінації, також додав: «У багатьох частинах світу BBC відома насамперед як служба новин. Але наші основоположні принципи полягають не лише в тому, щоб інформувати, але й навчати та розважати. Премія Книга року BBC посідає важливе місце у цій частині нашої діяльності».

Перемогу у конкурсі читацьких рецензій «Читач року-2020» здобув Віталій Гудима за рецензію на роман Петра Яценка «Магнетизм», який увійшов до довгого списку Книги року BBC-2020. («Магнетизм» — соціальна проза, яка невдало перейшла у фантастику). У подарунок він отримає електронну книжку Kindle.

Журі конкурсу Книга року BBC-2020: Віра Агеєва, професор, Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Віталій Чепінога, блогер, Вадим Карпак, телеведучий, Світлана Пиркало, радниця з питань культури ЄБРР, Марта Шокало, головна редакторка BBC News Україна.

Переможці минулих років

2019
Тамара Горіха Зерня, «Доця» (Книга року BBC).

Володимир Арєнев, «Сапієнси» (Дитяча Книга року BBC).
Тарас Прохасько, «Так, але...» (Книга року BBC-Есеїстика).

2018
Юрій Андрухович, «Коханці юстиції» (Книга року BBC).
Сашко Дерманський, «Мері» (Дитяча Книга року BBC).
Андрій Бондар, «Церебро» (Книга року BBC-Есеїстика).

2017
Катерина Калитко, «Земля загублених, або маленькі страшні казки» (Книга року BBC).

Анна Коршунова, «Комп і компанія» (Дитяча Книга року BBC).

2016
Таня Малярчук, «Забуття» (Книга року BBC).

Галина Ткачук, «Тринадцять історій у темряві» (Дитяча Книга року BBC).

2015
Василь Махно, «Дім у Бейтінг Голлов» (Книга року BBC).

Андрій Бачинський, «140 децибелів тиші» (Дитяча Книга року BBC).

2014
Софія Андрухович, «Фелікс Австрія» (Книга року BBC).

Катя Штанко, «Драconi, вперед!» (Дитяча Книга року BBC).
Сергій Жадан, «Ворошиловград» (Книга десятиліття BBC).

2013
Ярослав Мельник, «Далекий простір» (Книга року BBC).

Мар'яна і Тарас Прохаськи, «Хто зробить сніг» (Дитяча Книга року BBC).

2012
Юрій Винничук, «Танго смерті» (Книга року BBC).

Леся Воронина, «Таємне Товариство Бозгузів та Брехунів» (Дитяча Книга року BBC).

2011 — Володимир Рутківський, «Сині води».

2010 — Сергій Жадан, «Ворошиловград».

2009 — Іздрік, «ТАКЕ».

2008 — Люко Дашвар, «Молоко з кров'ю».

2007 — Володимир Діброва, «Андріївський узвіз».

2006 — Сергій Жадан, «Капітал».

2005 — Юрій Винничук, «Весняні ігри в осінніх садах».

<https://www.bbc.com/ukrainian/news>

КАЛЕНДАР ТИЖНЯ

15 ГРУДНЯ

Міжнародний день чаю

1699 — Петро I увів юліанський календар; новий рік перенесено з 1 вересня на 1 січня.

1970 — уперше здійснено посадку космічного апарату з Землі на іншу планету, «Венера-7».

2000 — в Україні припинила роботу Чорнобильська АЕС.

2000 — на головній площі Києва учасниками акції «Україна без Кучми» були встановлені перші намети.

16 ГРУДНЯ

1497 — В. да Гама обігнув Мис Доброї Надії, першим із європейців пройшовши в Індійський океан.

1770 — народ. Л. ван Бетховен, нім. композитор, диригент і піаніст.

1775 — народ. Дж. Остін, англ. письменниця.

17 ГРУДНЯ

1897 — на Харків. паровозобудівному заводі збудували 1-ий укр. паровоз.

1986 — у Кембриджському шпиталі вперше в історії медицини здійснено одночасну пересадку серця, печінки та легнів.

1990 — у Москві почався IV з'їзд народ. депутатів СРСР, у перший же день якого прозвучала вимога відставки президента М. Горбачова.

18 ГРУДНЯ

Міжнародний день мігрантів.

1920 — Раднарком УРСР ухвалив постанову «Про облік музичних інструментів» — один із норматив. актів, за якими переслідували кобзарів.

1940 — в Третьюму Рейху затвердили «план Барбаросса» (кодова назва плану нападу Німеччини на СРСР).

1972 — президент США Р. Ніксон віддав наказ про бомбардування Північ. В'єтнаму. Операція тривала 11 днів.

19 ГРУДНЯ

День Св. Миколая у православних та греко-католиків.

1686 — згідно із сюжетом роману Д. Дефо, Робінзон Крузо залишив обжитий ним острів, пробувши на ньому 28 років, 2 місяці і 19 днів.

1915 — народ. Е. Піаф, франц. співачка, «голос Парижа».

1920 — народ. М. Руденко, укр. поет, письменник, філософ, правозахисник, засновник Укр. Гельсінської Групи.

1959 — народ. М. Матіос, укр. письменниця.

2016 — Приватбанк став державним.

20 ГРУДНЯ

1880 — у Нью-Йорку на Бродвеї загорілися перші електр. вогні. Вулиця відтак ще звалася Великий Білий Шлях.

1974 — народ. В. Сліпак, укр. опер. співак, соліст Паризької нац. опери, вольтер, УБД війни на Сході України, загинув від кулі снайпера 29 червня 2016 року.

2000 — Парламент Великої Британії схвалив клонування людини винятково в медичних цілях.

21 ГРУДНЯ

День зимового сонцестояння.

1846 — шотланд. хірург Р. Лістон уперше в Європі застосував анестезію під час хірургічної операції.

1596 — народ. П. Могила, політичний, церковний і освітній діяч України, святий.

1913 — у нью-йорк. газеті опублікований 1-ий в історії кросворд, який склав А. Вінн.

1917 — народ. Г. Белль, нім. письменник, лауреат Нобел. премії з літератури (1972).

Прийди у наші душі, Миколаю!

Olga RUDA

Святий Миколай приходить уночі.

Я знала про це, мабуть, з того часу, як почала говорити. Старий чарівник з довгою білою бородою і добрим очима приходив із лісу з мішком подарунків, які роздавав усім дітям світу.

Чемним дітям.

Ми з сестрою нетерпляче чекали цього дня, стаючи у міру його наближення все слухнянішими і стривоженишими (а якщо цього року Миколай обмине нашу хату?!). І випробовуючи на міцність мамині нерви безперервними запитаннями «А скільки залилося днів?».

18 грудня з самого ранку у хаті було чисто й незвично спокійно. «Як святі хату перелетіли», — тішилася мама.

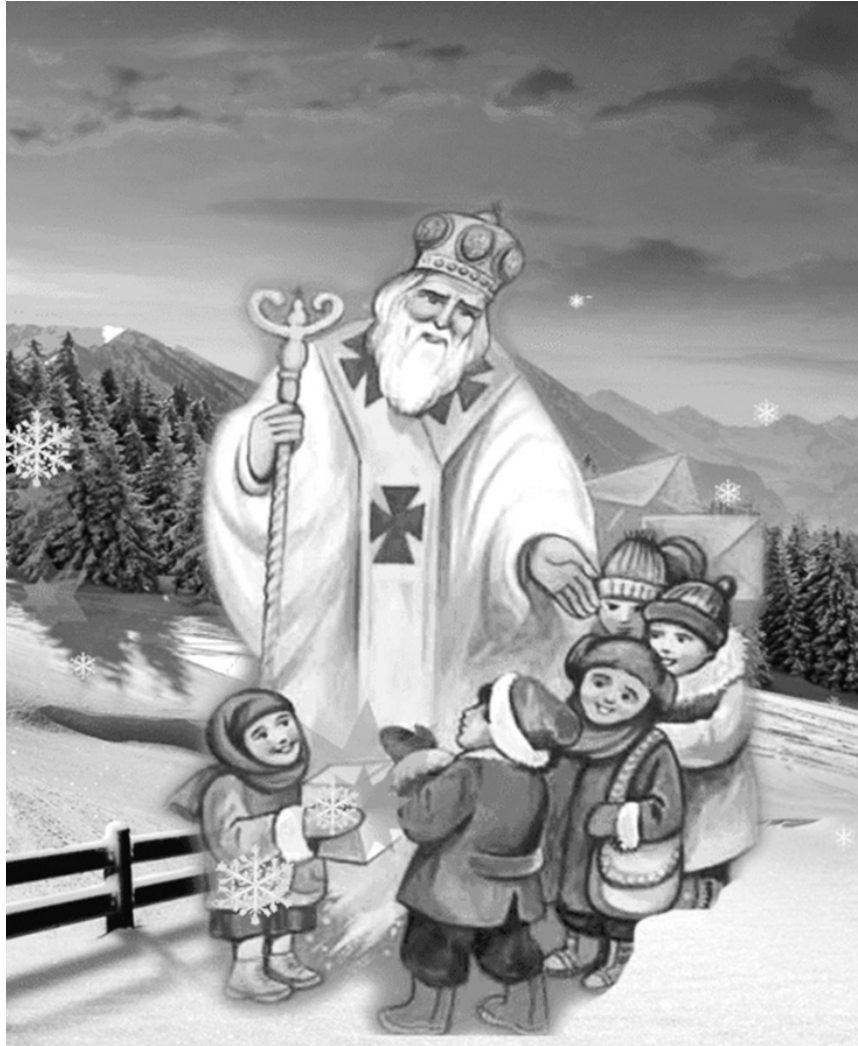
З кухні струменів смачний запах печеного тіста (мабуть, рогаики з ружею, пампухи з маком або «миколайчики» — розсипчаті коржики у формі ульбленого чарівника). А ми з сестрою тихенько сиділи у вітальні й обдумували, що цього року може принести нам у подарунок святий Миколай. Нову велику ляльку, як у Галинки з сусіднього дому? Книжки з малюнками? Мандаринки? Чуколядки? Мармелядових зайців? Кольорові олівці? Листи до Миколая (сестра вже уміла писати, тому великодушно укладала й мій лист) були написані задовго до святкового дня, і тільки залишалося сподіватися, що все це добро насправді опиниться під подушкою.

Хотілося усього, багато й найкращого.

Правду кажучи, нелегко було заснути у цю чарівну ніч. Ми оберталися з боку на бік, а наша уява була розбурхана так сильно, як може тільки в маленьких дітей. Ми раз у раз неспокійно прокидалися, мацаючи руками у всі боки під подушкою і, не знайшовши нічого, зморено засинали.

Ще не приходив...

Вранці, ще тільки сіріло за вікном, під головою починало приємно шарудіти. Ще сонними, ми відкидали ковдру й майже із заплющеними очима пірнали під подушки (ми з сестрою спали на одному ліжку, але подушки були різні — мені Миколай клав подарунки ближче до стіни, а сестрі — з іншого боку). Витягуємо пакунки — Боже, яка радість! Є і чукуляда, й мармелядові зайці, і мандаринки, і пакуночок з різними цукерками, і книжка з малюнками, і олівці, і, навіть, великий зошит для малювання!

Ото радість!

В неділю ми їхали до баби й діда в село, знаючи, що й там будуть подарунки — з якихось невідомих для нас причин (чи ми були аж такими чемними?) святий Миколай залишав їх і в бабиній хаті, найчастіше на бамбетлі біля столу.

Баба Юстина любила День Святого Миколая. Зранку вона йшла до церкви, а вдома молилася до ікони Святого Миколая Чудотворця — суворого, але зовсім не страшного чоловіка з білою бородою — і просила здоров'я для усієї родини. Баба розповідала нам історії про Миколая, його милосердя й благи справи, його безмежну опіку над сиротами й бідними вдовами. Вона щиро вірила: якщо просити в молитві у святого Миколая захисту, він обов'язково почує і допоможе.

Дідо, прийшовши цього дня із церкви, брав миску зі свяченою водою, паляницю з грудочкою солі, квача з різного зілля і кропив господу, худобу та збіжжя, примовляючи: «Святий Миколаю, помилуй та сохрани нас від усякого лиха!».

«Бабо, — колись запитала я її. — А що тобі приносив святий Миколай, коли ти була маленькою?». Вона тихо засміялася, і в її очах промайнула туга за тими часами. А тоді починала розповідати.

У ті часи Миколай приносив яблука, горіхи, «миколайчики», розмалювані білою застиглою поливою (тепер кажуть глазуром) або когутиків на паличці (льодяників). На Різдво ялинку прикрашали горіхами й саморобни-

ми прикрасами. А на самому верхечку височів білий янгол з порцеляновим личком та «справжніми» крилами з пір'я, якого бабин тато одного разу привіз з міста й за якого тоді добряче дістав на горіхи від бабиної мами. Увесь рік янгол зберігався в спеціальній коробці, схований у креденсі, і дітям, під страхом найстрашнішої кари, було заборонено до нього торкатися.

Коли баба була маленькою дівчинкою (хто б міг повірити, дивлячись на бабині справцьовані руки, сиве волосся під хусткою й глибокі зморшки на чолі?), то кучугури снігу намітало аж під стріху. Вона з братом вилазила на самий верхечок, і вони з'їжджали звідти на саморобних гринджолах (санках). Баба пам'ятала, як на різдвяні свята її тато прикрашав коней дзвіночками й стрічками, у великі сани настеляв сіна, покривав його святковим килимком і віз усю сім'ю у сусіднє село до своєї сестри, цюці Зосі (най діти щось собі наколядують).

Баба розповідала про вертепи, Маланку, Щедрий вечір, колядників, засівальників та міцні Йорданські морози. Й про те, який гарний козушок і чоботи справив її тато, коли вона почала ходити до школи...

Як давно це було... Коли ми були малими, тато теж приносив ялинку, яка пахла лісом. Але ми прикрашали її вже справжніми скляними іграшками, цукерками й дощиком, а на верхечок тато чіпляв срібну зірку (янголи,

мабуть, до нашої сторони не долітали). Увечері тато вмикав різнокольорові гірлянди на ялинці, і обличчя дорослих ставали веселішими в передчутті Різдва.

Як давно це було... За повсякденними справами ми забуваємо про свої дитячі мрії. Проте, як уміли радіти маленьким простим подарункам, маминим коржикам, бабиним завиванцям, дідовим саморобним санчатам і ялинці з лісу. Ми забуваємо, що на свята в хаті було стільки їжі, що можна було нагодувати кожного колядника і засівальника. Коли до хати заходили усі колядники церковного братства і для кожного знаходилася чарочка й гощення. Про традицію жертвувати перед святами «на бідних і вдів».

Стаючи дорослими, ми застраємо в трясині щоденних клопотів, втрачених сподівань, нездійснених мрій та нереалізованих ідей. Наші серця остуджуються від повсякденних проблем і ми забуваємо, як це прекрасно — творити добро.

Ми перестаємо випромінювати світло і тепло.

Ми перестаємо помічати, що десь плачуть діти.

На початку минулого століття діти писали листи не до Миколая, а до митрополита Андрея Шептицького, і часто це були діти-сироти. У Галичині внаслідок Першої світової війни та інших воєнних дій до 1920 року налічувалося 20 тисяч дітей-сиріт, і більшість із них отримували подарунки від митрополита. У 1921 році митрополит Андрей Шептицький написав лист до Папи Венедикта XV та ієрархії США та Канади з проханням про допомогу сиротам. УГКЦ організувала 20 сиротинців для дітей, що втратили батьків.

Сьогодні в Україні йде війна. Щодня смерть забирає наших найкращих синів і дочок, залишаючи дітей-сиріт та невтінних вдів. Згадаймо добрі традиції наших бабів-дідів й цими різдвяними святами зігріємо увагою, подарунком і любов'ю бодай одну родину.

Нехай Святий Миколай прийде в кожную оселю.

Нехай засвітається радістю личка усіх дітей.

Нехай Миколай Чудотворець принесе ПЕРЕМОГУ Й МИР на нашу українську землю.

19 грудня — Святого Миколая Чудотворця.

Віктор ВАСИЛЬЧУК

ОПОВІДАННЯ

Грудень видався сухим і морозним. Лише під Новий рік випав тихий лапятий сніг. До опівнічних святкових передзвонів лишалось кілька годин. Однак, не піддавшись на вмовляння сестрички і матусі, Максим розпрощався з ними на зупинці, заскочив до салону рейсового автобуса. В ньому було напівтемно і майже порожньо. Водій, певно, акумулятора щадив. Та й у салоні майже нікого — дядько в козушку з ялинкою під рукою, бабуся з клуночком на колінах і дівчина в хутряній шапочці...

ЗУСТРІЧ У РЕЙСОВОМУ АВТОБУСІ

Отож Максим намірявся сісти поближче до води. Там, здалося, тепліше. Рейсові водії на собі не заощаджують, автопічка «гула» на повну потужність. Проходячи вперед, мало не спіткнувся — зліва сиділа... «Ні, не може бути! Що їй тут робити у такий час? Та й виїхала ж давно з міста, подекували», — майнуло в голові.

— Вибачте, — ніяково вимовив.
— Пусте... вмошуйся, тепліше буде.

Здалося, ніби хто приску сипонув в обличчя:

— Вибачте... зачепився об щось... Тоню, ти?.. Звідки?..

— Сідай вже, не вкушу, — посміхнулася дівчина. — Не дивуйся, Юльцо до батьків привезла. Хочу встигнути на останню електричку.

— А Новий рік?.. З прийдешнім тебе, Тоню! Вибач, що...

— Чого ти весь час вибачаєшся?..

— Так... радий!.. Давно не бачилися...

— До дружини поспішаєш? — ніби обпекла. — Як це вона відпустила тебе одного в таку завірюху?

Максим стенив плечима, не знав, що й відповісти. Тоня ж ніколи, як мовиться, за словом до кишені не лізла. Могла завжди несподівано, як мовиться, притиснути до стіни.

— Я сам собі господар! — випалив роздратовано.

— Не сердься...

Підсунувшись ближче, Максим остаточно розгледів Тоню. Така ж ясноока. Он і знайоме до болю пасмо вибилося з-під шапочки. І погляд — лукавинкою. Як і тоді, в першій раз...

Мимоволі в пам'яті сплила перша зустріч, що сталася навесні. Сніг уже майже зовсім розтанув, лише в садках, під деревами, трохи зберігся: почорнілий, злежаний. Його сестра прийшла якось додому з подругою. Він одразу запримітив: світлі очі, товста і чорна, мов ніч, коса. Щebetлива. Ремонтуючи стілець, час від часу нишком поглядав з-під лоба на неї. Довго потім не міг заспокоїтись. Ніби гвіздок у серце загнав. А одного дня сам попросив сестру, аби вона знову запросила подругу до себе.

Надвечір вона прийшла. Довго розмовляли в сусідній кімнаті. Сміялися. «Мо' з мене? Капосне дівчисько, певно, розповіла все», — злився Максим. На місці не міг всидіти. Раптом почув:

— Максиме, проведи Тоню додому, пізно вже...

— Не варто... Тут близьенько, — знітилася ясноока,

— Що йому станеться, нехай проведе, — хихикнула сестра.

Вийшли з будинку мовчки. Максим ледве встигав за дівчиною, вірніше — навмисне відставав. Милувався її легкою ходою, гнучким станом.

— Тобі далеко? — порушив мовчанку.

— За тими берісками... — кивнула.

Ох ті берізки! Максим довго не міг збагнути, що з ним трапилося біля них — забіг несподівано наперед, притис дівчину до себе і міцно вп'явся в рожеві губки. Вона, випрочавшись, вліпила ляца, аж виляски покотилися довкіл.

— За що?!

— Нічого руки розпускати! — обурилася дівчина.

Максим тримався за щоку і не знав, як бути далі.

— Я ж не просто... Ти мені подобаєшся, — вичавив з себе нарешті.

— Ти ж мене вперше бачиш!..

— І достатньо, — оговтався Максим. — А якщо бути точним, то вже вдруге...

Тоня розсміялася, а потім приклала руку до хлопчатого обличчя:

— Боляче?

— Аніскілечки.

— Ось і прийшли... Дякую, що провів, і... вибач за ляпас.

З того часу Максим про спокій забув зовсім. Іноді тинявся серед тих берізок, сподіваючись на несподівану зустріч з дівчиною. Втихомирився лише перед від'їздом до столиці. Закінчилися короткі студентські канікули...

— Що це ти, замріявся? — на Максима дивилися великі теплі очі.

— Ляпас твій пригадав...

— Запам'ятався ж він тобі.

— Саме тоді й пішло все життя шкереберть. Інша б скандал влаштувала грандіозний, а ти просто розсміялася і навіть... пошкодувала. Пригадаєш, як прямисінько з електрички прибіг до тебе?..

Максим спритно зіскочив з підніжки вечірнього потяга і гайнув до знайомого будиночка неподалік від станції.

У кімнаті Тоні світилося. Обережно відчинив хвіртку. Проте Сірко почув, залемнтував, здалося, на всю околицю. Перечекавши доки замовкне лихий пес, Максим спритно перемахнув через паркан. Підійшов до вікна — В грудях приємно залоскотало. За шибкою, у помаранчевому

халатіку, схилившись над книгою, сиділа Тоня. Така близька, і водночас недосяжна: рікою струмувало по плечах розкішне волосся, закинуті одна на одну ніжки, цнотливі, повні дівочої зваби, груди. Так і хотілося, щоб враз розступилася ця шибка. Навшпиньки підійшов би і цілував те волосся, груди, ноги. Але ж... Відважився, зрештою, й постукав. Згасло світло за шибкою. Через мить рипнули синешні двері.

— Хто там, Сірко?!

Максим аж присів. То було ніжне воркотіння голубки. Шурхіт вітру в пшеничних колосках. Сюрчання цикад у запашних травах.

— Це я — Максим...

— Що трапилося? — стривожилася, зійшовши з порога... — Нічого, просто хочу з тобою поговорити.

— Серед ночі?..

— А коли ж... Я щойно з потяга...

Вона не пішла до хати і не розсміялась, як він того очікував.

— Заходь. Тільки тихенько, мама спить.

У кімнаті пахло квітами. Тоня ввімкнула торшер. У його рожевому світлі дівчина стала ще привабливішою. Хлопцеві так і кортіло обійняти за перетягнутий червоним пояском у талії стан. Але Тоня наче вгадала ті наміри.

— Будеш приставати, покличу маму...

Ця, пошепки і дещо утаємничено, сказана пересторога ще більше розпалила Максима. Він рвучко наблизився впритул до дівчини. Тремтячими руками заходився гарячкувато розв'язувати поясок. Неслухняні пальці заплуталися в нехитрому вузлику. Тоді несподівано до нього приєдналися ще дві дівочі руки. Це була дивна гра з непередбачливим пояском у чотири руки. Наступної миті впертий вузлик піддався і поли помаранчевого балахону розкинулися, оголивши сяючі плечі, тугі, як ранній білий налив, груди. Максим чимдуж притиснувся до них, наче ховаючи несподіваний скарб, і тремтячою рукою шмигнув униз, до білосніжних трусиків, іншою рукою нервово прагнув розстібнути застібки на своїх джинсах. Дівчина раптово обм'якла і впала на спину, шепочучи вологими вустами: «Тихенько, прошу... мама ж...». Наступної миті з'єдналися їх гарячі руки внизу біля ніжно-розпашилого дівочого лона. Проте він майже не відчув супротиву і легенько увійшов у неї. Це було щось неймовірне! Ніби

пірнув у розманіжене палаючим сонцем море. Аж дух перехопило. Тоня навіть не зойкнула. Лишень стисла пухкі губи і міцніше притиснулася напруженими персами до враз спітнілих грудей хлопця, міцно обхопивши стегнами його конвульсійно напружений стан. Охоплений раптовою звабою, хлопець заходився розшаленіло цілувати запашні трави волосся, зволожені губи, тугі й солонуваті від поту соски. Хотілося волати наче навіженому! Натомість Тоня прошепотіла: «Цілуй мене, Максє, цілуй...». І він заходився нестямно обсіпати її з голови й до ніг палочими цілунками. А потім вони просто розмовляли аж до самого ранку...

Автобус тряхнуло на вибоїні. Тоня мимоволі вдарилася об Максимове плече.

— Злякався?..

— Ні, просто образився. Невже не могла тоді сказати про свого «коханого»?

— Та не коханого... Все одно не зрозумів би... Ти ж чомусь перестав мені писати, зник, мов у воду канув...

— Я писав... Тоню, але ж ти на жоден лист не відповіла...

— Допоки йшли твої листи, відповідала на них. І в жодному — ні слова про найголовніше, — перевела Тоня погляд кудись у п'ятому за засніженою автобусною шибкою.

— Я ж того... — зашарівся. — Думав, не варто відразу... Боявся... Так усе несподівано сталося... Ти ж у мене першою була...

— Можна подумати, що ти у мене був... третім, — дещо роздратовано відреагувала Тоня.

— Та я... зрозумів... Коли вже наважився, то...

— Що «то»?..

— Мені здалося, що запізнився... я ж не знав про твій армійський роман...

— Який роман, Максє?! Треба було головою подумати...

Тоня поралася на кухні. Максим в іншій кімнаті розглядав книги на полиці. Раптом угледів конверт зі штемпелем армійської польової пошти і зацікавився. «Чий це лист? Обережно витягнув зібганий удвоє папірець. Підійшов до вікна й розгорнув. Ліпше б не читав! «Тоню, набирайся сил, незабаром повернуся, і ми знову ходитимемо до лісу, будемо, як завжди, сперечатися. Пам'ятаєш, ті...». Різка розвернувся і спересердя жбурнув лист на стіл і стрімголов вилетів з кімнати, навіть не почувши, як розпачливо гукала навздогін здивована дівчина.

Ображений, розлючений Максим твердо вирішив забути про облудницю, вирвати з коренем ті почуття, які так несподівано зародилися в серці. «Книги носив, хотів, щоб до інституту вступила. От тепер нехай «сперечається» зі своїм армійським другом...».

Злостився хлопець майже цілий день. Лише в електричці до столиці трохи заспокоївся.

Невдовзі одержав листа. Його передала йому сестра. У ньому Тоня збиралася щось пояснити, але за умови, якщо він в суботу обов'язково приїде. «Все і так зрозуміло!» — поставив крапку.

(Продовження в наступному числі)

Попроси у Миколая...

Перед Миколаєм згадала розмову зі своєю дуже хорошою знайомою. Їй 88, чоловік давно помер (чомусь, у переважній більшості, сильна половина людства швидше «слабка»), вона любить життя і не любить бути самотньою.

Я запитала її, чи написала вона лист до святого Миколая і що попросила у нього.

— Аякже, — серйозно відповіла жінка, — написала і попросила ще 20 років цікавого життя.

Хороше прохання, подумала я. Тільки чи це не месидж нам усім, кому ще немає 88 років? Чи варто нам чекати так довго, щоб широко відкрити очі, подивитись на красу світу, побачити (насправді побачити) людей, яких Господь посилає нам на нашій дорозі, і задуматися: чи нам потрібно все більше отого мотлоху, за яким ми безперервно женемося і на який обмінюємо наші безцінні години, чи є щось набагато важливіше?

Виходьмо з дому в будь-яку погоду, шукаймо нових друзів, відкриваймо для себе нові місця і нові події...

Це наше життя. І воно прекрасне.

Незважаючи ні на що.

Ольга РУДА.

ПЕРИНА

Позимніло... Мій чоловік купив нову ковдру зі скандинавським гусячим пухом. Не може нею натішитися. Каже, що спить під нею, як мала дитина...

Та він просто під периною не спав!

І хоча в народі кажуть: «На Катерину ховайся під перину» (можна й два задоволення вкупі), грудневих холодів у нас у селі ніхто не чекав: нею мої дідо з бабою накривалися увесь рік.

У таких літах хлопа вже ніч не гріло, дідо ше на ніч маймурку на голову закладав.

Перина була ознакою достатку поредних господарів: каждая дівка на відданю мусила мати достойне віно: вишите, подушки та перини з пуху й п'єре.

Ти сі, Ганю, віддаєш.

Мені й не на думці, Моє п'єре на перину

Ше росте на гусці.

У місті такої громіздкої розкоші не було де тримати, та й радянського газу ніхто лічильником не рахував (+транспортування), а дров треба було сі навозити-нарубати-наносити-напалити-попіл щораз вибирати, шубер запарити чи відсувати.

Взимі без перини ніяк!

Величезний важкий, як на дитячі руки, пуховий мішок перед сном треба було добре притиснути і файно розрівняти, а зрания (ой як не хотілося з-під неї, теплої, вилізати!) мус було всьо файно запритати: наспід класти подушки, зверху перину, аби було гладонько, як на кант, а потому аж накрити височенне ліжко капою.

Боронь, Боже, вдень сісти на застелене ліжко: но на крісло або на бамбетель. А ще гірше товктися чи скакати по перині, бо «сі пішва підре, і пух полетит по всій хаті...».

А як хотілося з розгону стрибнути на величезну білу хмарку! Добре, що зараз у дітей є батути!..

Таки нова ковдра тепла, але гріла ліпше бабина перина.

А ви спали під периною?

Оля ЛАБА.

Анна ГУМЕНЮК

Розповідь про те, як аутична дівчинка Софія та її мама проїхали на велосипедах половину України, про те, що вони побачили і пізнали, і як у похіді змінилися поведінка та світосприйняття Софії.

Присвячується батькам особливих дітей. А також людям, яким здається, що в їхньому житті є обмеження.

ЩЕ ОДНА ІСТОРІЯ ЩЕ ОДНОГО ЖИТТЯ

(Продовження. Початок у №1, 2, 3, 4, 5, 6)

17-й день. 16 червня

Верховина → Стаїце → Кривопілья (Кривопільський перевал) → річка Прут → Заросляк → Говерла. 39,2 км

Я так мріяла в її 6 років, щоб вона збирала квіти, грала іграшками.

Ось вона збирає і грає в 16!

Можливо, вона пройде всі етапи дитини. Лише пізніше. І стане нормальною людиною? Спасибі Тобі за Соню!

[Зараз, коли пишу цю книгу, моїй дочці вже 20. І знаєте, вона вже розповідає мені час від часу, що сталося з нею за день: що вона робила, хто з нею був і що говорив. А вже багато років всі були в повній упевненості, що це дитя не здатне переказати і малу децицію того, що з нею сталося навіть 15 хвилин тому. Такий собі партизан, в якого не випитати ні слова!]

Ми виїжджаємо з Верховини і збираємося сьогодні зійти на найвищу гору Українських Карпат. Ось, що я читала в інтернеті про це сходження: 1) починати його потрібно від

Ми вибираємо синій — найпологіший. Сказали, що вже запізно, але ще можна встигнути піднятися. Якщо приїхали б пізніше, не пропустили б.

Автобуси з групами туристів. Дитячі групи. Багатолюдно. Всі реєструють. Тут, мабуть, уперше за всю нашу дорогу люди, відповідальні за безпеку туристів, звернули увагу на Сонину особливість. І, що ви думаєте? Не пропустили нас? НАВПАКИ! ПРОПУСТИЛИ БЕЗ ЧЕРГИ! Ми не просилися. Дівчина і спортивного вигляду чоловік вийшли з КПП, кликнули мене і сказали: «Ідіть записуйтеся і проходите». І тут я зрозуміла з певною силою, що НАВІТЬ ТАКІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТИНИ, ЛЮДИНИ, НЕ Є ПЕРЕШКОДАМИ ДЛЯ ПІДЙОМУ НА НАЙВИЩУ ГОРУ, НАПРИКЛАД!

З'ясувалося, що не від самого шлагбауму підйом на гору почи-

Ровером від Києва до Карпат

11.00

Зранку ми перепакували всі наші речі і зайві разом з сумкою-холодильником відправили «Новою поштою» до Києва. Серед них — казанок і миски, а також карти областей з маршрутами, які ми вже пройшли.

Наші велосипеди стали стрункішими: на ньому — по одній торбинці і по одному рюкзаку.

Вирушаємо в найвищі гори. Коли благополучно доїдемо до Мукачева, відправимо намет і спальники. А поки вони можуть нам знадобитися.

Треба сказати, що після двох тижнів днів дороги ми перестали помічати речі на велосипедах, так добре вони ув'язані. А перші два дні тільки й те робили, що зашивали на привалах сумки і лямки, що перетерлися, і поправляли сповзаючу поклажу.

У похіді все кристалізується, організовується, стрункішає. Все зайве відлущується. Сьогодні перший раз їду в коротких спортивних шортах — такими стрункими стали ноги. А у Софії окреслилися м'язи на спині.

Господь!

Чи можливо, що я зрозуміла твій задум для Соні?

бази «Заросляк»; 2) піднятися туди можуть навіть чотирирічні діти, що стрибають у босоножечках, як зайчики; 3) сходження займає години дві з половиною. Тому: сьогодні ми проїдемо, не напружуючись, 20-25 кілометрів, і зійдемо на гору десь в обід. А далі (коли ми вже герої) видно буде.

І ось знову, коли уявиш собі це «не напружуючись», дорога вносить такі корективи, які і не снилися тобі!

Перекус перед дорогою — в останньому кафе села. Вперше трохи сумно покидати обжиті за півтори доби місця.

Неймовірно, але краєвиди стають все красивішими і красивішими. Куди ще красивіше?

Не могли не зайти в альтанку над потоком.

Вона тут просто для краси. Для того, щоб люди зайшли і наситили свої очі цією неймовірною розкішшю навкруги. Зайшли і ми.

Не повірите, але, справді, коли начебто наближаєшся до кульмінації дороги й оповіді, слів реально не вистачає.

Ну як ти опишеш ЦЮ КРАСУ? ЯК?!

Дивує мене зачарованість Софії бурхливою водою.

Неначе вона єдина з потоком. Дивиться. Ніби входить в нього. Зливається.

Радіє. Осягає присутність. Світиться зсередини. Не хоче відходити.

Спостерігаю її. Радію. Прагну зрозуміти, почути, ЯК відчуває вона?

Це ще одне моє завдання: Якщо дано мені ЦЕ, ТАКЕ дитя, для чогось це потрібно. У чому Божий Промисел, Задум?

Довго, довго сиділи ми просто біля води: на каменях, на сходинок, на березі.

Ми не квапилися. Дорога сьогодні не далека. Не варто метушитися і витрачати сили.

Адже ми на прогулянці. На відпочинку. Наберемося досхочу цих вражень і поїдемо далі.

Ось тут знову відчули містику свого велопоходу в горах. У горах — це ж угору і вгору, правда?

А ми їхали вільно і легко, неначе і не вгору зовсім. І велосипеди у нас не гірські, а звичайні

дорожні. Без перемикання швидкостей. Правда, на моєму довелося поміняти задню зірочку, сточилася зовсім за перших 500 км., і зубці зіскочили. Купила на барачолці зірочку більшу, на 19 зубців (і не знала раніше, що такі бувають, а вони тут, у горах, обізнані: це ніби швидкість перемкнула на меншу передачу). Дійсно, вгору так трохи легше рухатися, відчувається!

Кривопільський перевал

Проїхавши декілька кілометрів красивою і абсолютно вільною карпатською трасою, ми повернули наліво по покажчику на Говерлу. Он вона, округла вершина найприманливішої гори, вже видніється попереду.

14 годин дня. Заросляк. Контрольно-пропускний пункт. Тут все серйозно. Записують у книгу усіх, хто проходить через пункт. Інструктаж. Звідки ми. Паспорти. Час перетину лінії пункту.

Схеми трьох туристичних маршрутів: на об'ємній карті: синій, зелений і червоний — різної складності.

нається. До неї ще треба дійти. «Там побачите, де спорт-база, сувенірний ринок, ще один шлагбаум. А там уже підйом».

Назустріч нам раз у раз проїздили бадьорі дуже юні велосипедисти на гірських великах. Вони вже очевидячки побували на горі і тепер весело спускалися униз.

Це ще не Говерла. Це ще до неї треба дійти. 10 кілометрів угору і угору від Заросляка. А потім уже — сходження.

І ось тут-то нас накрило це «не напружуючись».

Довелося йти пішки, а не їхати. Ось тут, напевно, вперше вся та краса, що нас супроводжувала, вже нами не сприймалася, так важко було пересуватися!

Зліва — велика ріка. Вигини і повороти дороги відкривають все нові перспективи. А ми котимо і котимо ці наші навантажені велосипеди вгору по гравієвій дорозі.

І тут я зрозуміла, що одна із рис характеру моєї Софіїки — ВОЛЯ!

(Продовження на стор.11)

(Продовження. Почток на стор.10)

Чи довго, чи ні, дійшли ми до підніжжя лише увечері. Годині о 17-й. Теоретично ще можна було піднятися. Але місцеві досвідчені туристи, та і продавці сувенірного базарчика біля гори, наполегливо не радили. Тут, у горах, свої правила. Не варто починати підйом у другій половині дня. Гори, вони і не високі, але все одно непередбачувані.

Та ми і не рвалися. Втомилися, як прокляті!

Ну що ж, ще одна ночівля, точно вже, не планована! Зате під самою Говерлою! А завтра зі свіжими силами — свіжі, найсильніші враження!

Змішані відчуття охопили нас біля підніжжя.

З одного боку, сприймаєш гору, як багатолюдний парк, такий собі туристичний атракціон. Земля витоптана тисячами ніг, а це і не земля зовсім, а суцільне сплетення коріння, прямо з якого складаються маршрутні траси. Ніде такого не бачила, хіба що у джунглях по телевізору. Трав'яний покров зірваний, і маршрути являють собою дуже важкі для проходження стежки з коріння і каменів, що нашаровуються одні на інші.

А з іншого боку, заглибившись увечері у вже спожитий ліс, ми зрозуміли,

18-й день. 17 червня.

Говерла

Говерла → Заросляк → Ворхта

Вранці, ще не зібравши речі, ми зрозуміли, що нас випередили. Вже три чисельні групи туристів бадьоро деруться на гору...

Ще вчора ми думали, що наші вірні велосипеди підуть на Говерлу з нами.

Та не так склалося, як гадалося. Підніматися доводиться без велосипедів.

Їх мусили залишити біля сувенірного базарчика.

ючі, ледве встигаю за Софійкою, що скаче попереду із своїм іграшковим зайчиком. Попутники, які то обганяють нас, то ми їх, розчулюються, заговорюють до неї: «Ти зайчиків хочеш Говерлу показати?» або «Це зайчик на гору піднімається?».

Природа тут надзвичайна! Не дивлячись на постійний потік людей, їй вдається зберегти свою первозданність, дивну красу. На кожному кроці відкриваються все нові пейзажі з ялівцями, травами, камінням у багатстві альпюру і форми. Справжній альпінарій та рокарій нерукотворні!

І все це на тлі нових і нових гряд гір, що виринають із синяви. Чим вище піднімаєшся, тим більше ліній хребтів виринає із-за горизонту. А коли дістаєшся довгоочікуваної вершини, раптово відкриваєш ще стільки ж глибини і безмежності Карпат по інший бік хребта.

І стоїш, приголомшений, очманілий, у центрі всесвіту. Ти бачиш лінії, «хвилі» гір довкола себе, нескінченну, невимовну далечинь, і в той же час, наче в центрі величезної чаші. Земля «увігнулася»: ти на вершині гори і одночасно ніби у велетенському казані небосхилу. І ти розумієш, НАВІЩО люди йдуть в гори. Тому що тут ти відчуваєш те, що передати і описати не можна.

Доповнюють список чудес улоговини снігу серед жаркого літа. А ще: між Говерлою і

наступною горою, Брескулом, практично з вершини, а точніше — з сідловини, бурхливо виривається потужний у потік води. Це початок Прута, сильної ріки. І струменіє він між гір світлим грайливим потоком на вселюдний подив. Тут все, як в казці або у кіно.

А ось і ложечка дьогтю серед захоплення. Саме вершина найвищої гори України недоглянута, неупорядкована, як і 10, і 20 років тому.

Витоптана гола земля, запорошені камені, жовто-синя стела у вигляді обеліска з облущеною фарбою. На ній пишуть свої імена ті, що піднялися сюди. Безліч прапорів. Простий хрест на нагромадженні каміння.

Напевно, все це символізує пік, вершину. Чекаєш побачити щось інше при підйомі. Наприклад, красивий видовий майданчик, цікавий благоустрій, який не дисонував би з природною унікальністю місця, а підкреслював би, мінімально і тонко доповнював би його. Можливо, чекаєш побачити навіть кафе або колибу, де можна було б цивілізовано посидіти і поспоглядати. Адаже все одно люди сідають прямо довкола «гуменця» на верхівці гори, звисивши ніжки в безодню повітря і небокраю, і перехоплюють кожен у своєму товаристві.

На ці думки негайно приходять свої ж, внутрішні, відповіді: «Ну, так! Всі ми так — критикувати легко, а хто повинен був це зробити? Спасибі і за те, що на вершині чисто, — серйозний інструктаж не дозволяє залишити на горі свої тарілки і папірці. Ти — архітектор, ось і візьмися, мабуть, за ідею благоустрою піку гори, зроби свої пропозиції. Зрозуміло, що якісь служби повинні цим займатися, хтось повинен фінансувати. Але так часто у нас буває — повинен, але хтось інший. Від кого чекати чудесних поліпшень?».

Проте, дотримуємося традиції: прошу Соню надряпати її ім'я на обеліску. Моя дорожочка супутниця пише одне з тих небагатьох слів, які вона взагалі може написати. Вийшло ось що (на фото).

Отже ми на самісінькій маківці України! Гора Говерла, 2061 метр над рівнем моря!

У пошуку «Молодіжної столиці України»

До 31 січня 2021 року можна подати заявки для участі у щорічному Всеукраїнському конкурсі із відзначення найкращого міста для проживання та розвитку молоді «Молодіжна столиця України».

Мета конкурсу — узагальнення та поширення кращих європейських та світових практик у сфері молодіжної політики, обмін досвідом молодих людей із різних частин України, проведення тематичних заходів упродовж цілого року задля активного залучення молоді до усіх сфер життя на місцевому і регіональному рівнях.

Організатори конкурсу Міністерство молоді та спорту України, Український інститут міжнародної політики та Національна молодіжна рада України презентували оновлені умови та терміни конкурсу. З ними можна ознайомитися через координаторів або на сайті конкурсу.

Контакти регіональних координаторів у Житомирі: **Безсмертна Вікторія Ігорівна**, bezsmertna.zt@gmail.com, +380963289146; **Богоявленська Юлія Вячеславівна**, bjuv@ukr.net, +380503130997.

Довідково. Національний конкурс «Молодіжна столиця України» стартував 01 листопада 2017 року. Основна мета конкурсу — активізація співпраці між молоддю та місцевим самоврядуванням, а також сприяння створенню комфортних умов для розвитку молоді у містах України та покращення співпраці місцевої влади та представників молодіжного середовища у всіх містах України, поширення кращих практик такої співпраці та успішних кейсів втілення молодіжної політики на місцевому рівні.

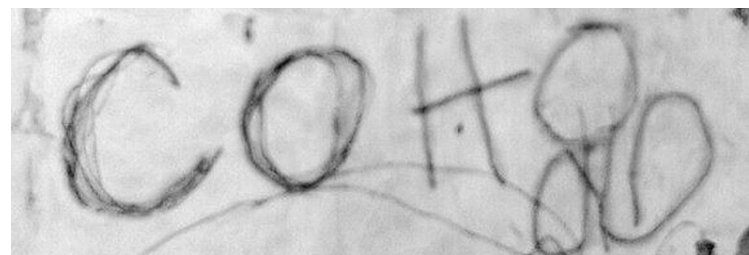
«Птахокардія» С.-М. Залозняк — це книга вибраних поезій, написаних протягом 2000-2015 років. Осмислюючи буття навколишнього світу та своє буття в цьому світі, авторка семи виданих раніше поетичних збірок намагається не повчати, не робити широких узагальнювальних висновків, а просто доносити до читача власне розуміння добра, любові, краси, правди, послуговуючись вишуканою українською мовою, малюючи майстерно підібраними словами яскраві, живі образи — реалістичні, фантастичні, містичні. Вимогливий читач отримає справжнє естетичне й інтелектуальне задоволення від зразків справді сильної, досконалої технічно та високохудожньої поезії, а також свіжих, оригінальних перекладів віршів поетів різних народів та епох і творів цікавої малої психологічної прози.

На обкладинці — репродукції картин — автори Ігор Палей (Єрусалим) «Фенікс, птах життя» та Ольга Федорук (Львів) «Вона і сонце».

Бажаючим придбати зібрання творів Світлани-Майї Залозняк — поезія, переклади, проза (авторська редакція 2015 року, тверда палітурка, 600 сторінок, видавництво «Сполом», Львів) — писати на пошту: zaloznyak-63@ukr.net

Ціна 200 гривень, номер картки повідомлю приватно.

Пересилка Новою поштою чи Укрпоштою.

що гора і природа тут сильні, темні, первозданні — ще живуть своїм життям. І ланцюжок мурашок-людей, які щодня навіщось лізуть на вершину, для гори — лише швидкоплинна незручність. Уявилося, як у негоду, вітер, сніг вона здатна струсити з себе все це і проявити свою могутність і велич.

Тут навіть є олені. Ми це зрозуміли по незвичних слідах життєдіяльності поблизу табору Як заходять вони сюди, коли вдень тисячі туристів? Та їм байдуже, напевно, або вони звикли і не бояться.

Побродивши по вже втраченому увечері свій інтенсив базарчику з сувенірами і запаморочливим запахом шашликів, ми заглибилися в ліс, щоб пошукати місце для намету. Одразу за вхідними пропускниками (а вони тут є, хоч і не охороняються і не замикаються) — така собі частково упорядкована територія. Є альтанки і майданчики для груп, навіть смітники, правда, завалені довкола ущерт.

Поодинокі туристи, парочки і групки, ті, що залишаються на ніч, — і все це серед петляння стежин і доріжок, незмінного кам'янистого стрімкого потоку, що вирує біля самісіньких ніг.

Гасне шум дня. Все огортає загадковість. Тиша. Темнота. Сила гори.

І тут стала у пригоді невибагливість нашого транспорту. Ну справді, якби у нас були нові «наворочені» велики, було б боязко їх залишати в такому многолюдді. А так? Ну хто зазіхне на «Україну» і «Ардіс», що бачили вовка печеного?

Спостереження підйому збіглися з описаним в інтернеті. Маленькі дітки, дійсно, підстрибом підкорювали гору. Але дорослі...

О! Скільки захеканих, з розчервленими обличчями і мокрих від поту 50-річних, 40-річних! Та і молодші, відсапуючись, самовіддано штурмували Говерлу в гонитві за яскравими враженнями! Ох, як же нелегко їм це давалося!

Тут і там можна було спостерігати подібні картинки. Туристи, що валилися з ніг від втоми.

Їхній вірний чотирилапий дружок у здивуванні: «А мене-то навіщо сюди притягнули?».

Моя Сонька стрибає по камінчиках швидше за багатьох. Їй цікавий підйом! Це дивно. Заслугує захоплення. Прекрасно. Якщо врахувати, що ми і не збиралися на початку походу підкоряти гори. Швидше, побачити спокійнішу красу: Галлявину нарцисів, зеро Синевир, наприклад. Але дорога сама привела нас сюди. І я вирішила: «А що, як спробувати?».

І ось тепер сама, подібно до вищеописаних дорослих, хека-

Поліція мексиканського міста пересіла на українські електробайки

Електробайками TopCor від української компанії Delfast тепер патрулюють історичний центр мексиканського міста Мексикалі. Про це повідомив у Facebook Данило Тонкопій, один із засновників компанії.

За словами очільниці міста Марини де Пілар, тепер в історичному центрі міста патрулі їздять на екологічно чистому транспорті. У 2019 році компанія Delfast підписала контракт із мексиканською поліцією.

Деякі тижні тому Delfast запустила краудфандінгову кампанію для залучення трьох мільйонів доларів інвестицій за допомогою Fundable — найбільшої краудфандінгової плат-

форми, що допомагає малому бізнесу залучати капітал. Мета кампанії — побудувати свій центр розробки в Україні.

Стартап Delfast запустили в 2014 році Данило Тонкопій і Сергій Денисенко як сервіс екологічної доставки.

Старт бізнесу ознаменувався розробкою в 2017 році електробайка з найбільшим запасом ходу в світі. Це досягнення було відзначено в Книзі рекордів Гіннеса як найбільша відстань, пройдена на електричному велосипеді: 367 кілометрів на одному заряді батареї. Рекорд поставили на Київському велотрекові.

За першу годину електробайк заряджається на 20%, повний заряд становить близько 6 годин. Вага велосипеда — 70 кг. Максимальна швидкість — 80 км/год. Ціна такого байка — від 135 000 гривень.

Макрофаги! Не спати!

Віктор БАБІЙ

В Ізраїлі було проведено цікаве дослідження. У піддослідного взяли краплю крові і вивели під мікроскопом на екран. Можна було побачити, як бактерії повільно рухаються, а макрофаги, кров'яні тільця, обов'язок яких стежити за чистотою крові, бо вони — санітари-дезінфектори, навпаки — сплять. Хоча їхня місія — видалити все чужорідне.

І ось у цей час пацієнтові показують смішний фільм, комедію, і у нього починає поліпшуватися настрій. А далі найцікавіше.

Макрофаг раптово прокидається і негайно приступає до виконання службових обов'язків. Він підступає до бактерії і починає заковтувати її. Може, прийшов час обіду, і він відчув неабиякий апетит? Насправді все набагато цікавіше.

Зв'язок «Свідомість-Тіло» давно обговорюється, і є багато доказів зв'язку. Але в цьому дослідженні цікаво, що клітини імунного захисту дуже чутливо реагують на наш настрій. І це ще не все.

Відзначимо важливу річ. Крапля крові була відділена від свого господаря. Господар у цей час сидів в іншій кімнаті, і його настрої якимось незбагненим чином впливали на краплю крові, яка перебувала в іншій кімнаті!

Отже є певні інформаційні канали, якими хвилі свідомості можуть впливати на об'єкт, що перебуває далеко від самого джерела свідомості.

Але у цього дослідження є й інша сторона. Піддослідному показали фрагменти з фільму жахів. І що ж? У краплі крові почали відбуватися дивовижні речі. Тут вже активізувалися бактерії!

Вони раптом ожили, підбадьорилися, і раптово їх стало більше. І вони почали господарювати ніби у себе вдома. Навіть нападали на макрофагів. Останні «позадкували» і кинулися навтьоки. Хто встиг, зрозуміло.

Принцип зрозумілий: стан свідомості — найважливіший фактор підтримки нашої внутрішньої екології. І не тільки нашої.

Адже хвилі свідомості, як ми зазначили вище, починають поширюватися в оточенні і впливати на віддалені клітини власної крові.

І не тільки власної.

Адже мої діти і родичі — це моя кров. Тому мій настрій впливає на стан макрофагів моїх дітей, де б вони не були — поруч або на іншому континенті. Мій стан свідомості причетний до, так би мовити, «родового імунітету».

Принагідно згадується кумедна історія. Її розповів один пацієнт, годинниковий майстер.

Робота його, як ми знаємо, вимагає великої уваги і точних дій. Але іноді у нього починав смикатися вказівний палець лівої руки. У цьому стані працювати неможливо. Що робить він?

Ні, він не масажує пальця, не п'є магній для зняття спазмів, не дає відпочити руці. Він бере телефон і дзвонить матері, яка живе далеко-далеко,

за тисячі кілометрів. Ви думаєте, просить її ради, як прибрати набридливий тремтіння? Помиляється.

Давайте послушаємо, що він говорить: «Мамо, ви знову переживаєте за мене! Припиніть хвилюватися, а то я не можу працювати!».

Якщо навіть легке хвилювання матері здатне викликати збій у процесах фізіології сина, то що говорити про великі потрясіння!

А висновок простий. Колишня формула «Це моє життя, що хочу, те й роблю з ним» безнадійно застаріла.

Наш стан свідомості відповідальний за стан імунітету наших дітей, родичів і близьких. Ось як треба розуміти життя.

Треба знайти спосіб створення ейфорії, радості, щастя, і бажано створювати його у достатній кількості.

Стає зрозумілим і феномен Нормана Казінса, який одужав за допомогою сміху після невиліковної смертельної хвороби. Роздуми привели Нормана до очевидного: якщо негативні емоції, пригнічуючи ендокринну систему, є провокаторами захворювань, то емоції позитивні, активізуючи її діяльність, можуть стати «стимуляторами» одужання. Причому кожна людина має дуже простий і доступний засіб зцілення — сміх. Тому стара приказка «Сміх — найкращі ліки» має фізіологічне підґрунтя.

У 1976 році Норман Казінс видав автобіографічну книгу «Анатомія хвороби (з точки зору пацієнта)», яка буквально вчинила вибух. Спираючись на власний досвід, автор показав, що позитивний емоційний стан може вилікувати навіть від важкої хвороби.

ПЕРЕДПЛАТА

Тижневик «Форпост» можна передплатити в редакції і отримувати в редакції чи за адресою проживання або роботи.

Передплачувати можна з кожного наступного номера.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ:

один випуск/номер (отримувати у редакції) — 6 гривень;
послуга на місяць з 4 тижнів — 24 гривні;
послуга на місяць із 5 тижнів — 30 гривень.

З грудня 2020 року до кінця березня 2021 року діятиме безкоштовна кур'єрська доставка за вказаною у передплатному талоні адресою.

Вартість передплати для пенсіонерів, учнів/студентів та усіх пільгових категорій громадян — 5 гривень за випуск; місяць — 20 гривень, незалежно від кількості тижнів у ньому.

ВАРТІСТЬ РЕКЛАМИ

Рядкове оголошення для населення на кшталт «куплю-продам», «мінюю», «віддам» тощо — **20 гривень**.

Оголошення про втрачений документ — **40 гривень**.

Оголошення на зразок «шукаю людину для догляду за...» чи «потрібен чоловік для допомоги по господарству...» — **30 гривень**.

Блочна реклама, офіційні повідомлення й інформація (площа сторінки): **1 см кв. — 8 гривень**.

Блочна реклама на 1-й сторінці: **1 см кв. — 12 гривень**.

Вітання, подяка, поминання — **50 гривень**.

Вітання, подяка на 1-й сторінці — **100 гривень**.

Прогноз погоди на тиждень (15.12-21.12)

ВІВТОРОК, 15 ГРУДНЯ	СЕРЕДА, 16 ГРУДНЯ	ЧЕТВЕР, 17 ГРУДНЯ	П'ЯТНИЦЯ, 18 ГРУДНЯ	СУБОТА, 19 ГРУДНЯ	НЕДІЛЯ, 20 ГРУДНЯ	ПОНЕДІЛОК, 21 ГРУДНЯ
Ніч Ранок День Вечір -1° -1° 0° -1°	Ніч Ранок День Вечір -1° -2° 0° -2°	Ніч Ранок День Вечір -1° 0° +2° +1°	Ніч Ранок День Вечір -1° 0° 0° -1°	Ніч Ранок День Вечір -1° 0° 0° 0°	Ніч Ранок День Вечір 0° 0° 0° 0°	Ніч Ранок День Вечір 0° +1° +1° 0°
Протягом усього дня буде триматися хмарна погода. Без опадів.	Весь день у Малині буде хмарним. Без опадів.	Весь день у Малині буде хмарним. Без опадів.	Хмарна погода триматиметься до самого вечора. Без опадів.	З ранку до самого вечора небо буде вкрито хмарами. Без опадів.	Весь день буде хмарним. Без опадів.	Протягом усього дня буде триматися хмарна погода. Без опадів.
Сонце зійде о 7:57, заїде о 15:59	Сонце зійде о 7:57, заїде о 16:00	Сонце зійде о 7:58, заїде о 16:00	Сонце зійде о 7:59, заїде о 16:00	Сонце зійде о 7:59, заїде о 16:01	Сонце зійде о 8:00, заїде о 16:01	Сонце зійде о 8:00, заїде о 16:01

Загальнодержавний загальнополітичний тижневик.
Засновник — Найдюнов Сергій Андрійович.
свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №6642 від 28.10.2002 р.
Видавець — ТОВ «Гарно»
свідоцтво про державну реєстрацію А00 №789532
Р/р №UAN12311744000026000055842642
ЄДРПОУ банку 14360570 код 311744
АТКБ «ПриватБанк»

Головний редактор — Ірина КРИМСЬКА.
Газета виходить українською мовою один раз на тиждень — щовівторка.
Обсяг — 3 друк. арк. Тираж — 700.
Зверстано Кирилом В. Ковалевським
Надруковано у КП «Малинська районна друкарня»
Адреса: вул. Кримського, 7, зам. №

Адреса редакції: м. Малин, вул. Грушевського, 11,
(приміщення райспоживспілки,
вхід з вулиці Н. Сосніної. 2-й поверх).
E-mail: forpostinua@ukr.net Телефон: **063-842-42-36**.
За зміст реклами та оголошень редакція відповідальності не несе.
Думки авторів публікацій не обов'язково відображають точку зору редакції.